

Zdjęcia:

Euroregion Spree-Neiße-Bober,
Gmina Schenkendöbern

Spis treści:

0. Wprowadzenie	4
1. Przegląd dotychczasowych partnerstw	5
2. Partnerstwa potencjalne	9
3. Zagadnienia tematyczne partnerstw	11
4. Partnerstwa i ich lokalizacja geograficzna	12
5. Informacje dotyczące tzw. „białych plam”	22
6. Ocena ankiety	29
7. Podsumowanie i zalecenia działań	34
8. Spis danych źródłowych	36
9. Załączniki	37
9.1. Załącznik 1 – Partnerstwa PNWM w Euroregionie (2007-2017)	
9.2. Załącznik 2 – Projekty pomiędzy partnerami z powiązań geograficznych (2007-2013)	
9.3. Załącznik 3 – Projekty pomiędzy partnerami z powiązań geograficznych (2014-2020)	
9.4. Załącznik 4 – formularz ankiety	

Spotkanie partnerów z Peitz, Zbąszynka i Zielonej Góry podczas jubileuszu Urzędu Peitz

Wprowadzenie

Celem niniejszego opracowania jest systematyczne badanie dotyczące współpracy w Euroregionie od roku 2007. Niniejsza analiza jest częścią projektu euroregionalnego „Inicjowanie, wspieranie i rozwój transgranicznych kooperacji w Euroregionie SNB”, mającego za zadanie poprawę warunków ramowych współpracy w Euroregionie zwiększając partnerstwa polsko-niemieckie zarówno pod względem jakościowym jak i ilościowym.

Euroregion Spree-Neiße-Bober e.V. i jego polski odpowiednik Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr” zamierzają osiągnąć niniejszy cel w okresie od 01.03.2017 do 29.02.2020 otrzymawszy na to zadanie dofinansowanie z Programu Operacyjnego INTERREG V A Polska – Brandenburgia 2014-2020.

Niniejsza analiza przedstawia pierwszy pakiet działań projektu opierając się na bazie danych Euroregionalnego Funduszu Małych Projektów (FMP) z okresu wsparcia 2007-2013 oraz obecnego okresu wsparcia 2014 – 2020 (patrz: stan z lipca 2017), danych Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży (PNWM), wymiany szkolnej i pozaszkolnej oraz ankiet wypełnionych we wrześniu 2017 przez instytucje z Polski i Niemiec.

Podział struktury analizy wygląda następująco: w pierwszej części opisano dotychczasowe partnerstwa transgraniczne w Euroregionie, a następnie przedstawiono analizę potencjalnych partnerstw. W trzeciej części raport przedstawia zakresy tematyczne współpracy, w części czwartej ukazuje ich powiązania wynikające z obszaru geograficznego. Dodatkowo zawarto krótką analizę istniejących „białych plam”. Po badaniu warunków współpracy w Euroregionie z punktu widzenia polskich i niemieckich instytucji w Euroregionie zostanie przedstawionych kilka propozycji poprawy warunków ramowych współpracy transgranicznej w Euroregionie.

W wyniku niniejszej analizy odbędzie się szereg spotkań doradczych i warsztatów realizowanych w projekcie skierowanych przede wszystkim do instytucji, które mają niewielkie bądź nie mają żadnego doświadczenia we współpracy polsko-niemieckiej. W roku 2019 będzie przeprowadzona dodatkowa ocena, pokazująca na ile poprawiły się kontakty kooperacyjne w Euroregionie w wyniku realizacji projektu.

Jubileusz dwudziestolecia partnerstwa gmin Schenkendöbern i Trzebiechów

1. Przegląd dotychczasowych partnerstw

Partnerstwa opisane zostały ogólnie między innymi jako „współpraca strukturalna”.¹ Pojęcie kooperacji odnosi się również przede wszystkim do stworzenia korzyści dla obu stron.² Tym samym głównym celem w kontekście euroregionalnym wzgl. polsko-niemieckim jest ściślejsza i pełna zalet współpraca pomiędzy instytucjami po obu stronach granicy.

Pogłębienie stosunków dobrosąsiedzkich w Euroregionie możliwe jest przede wszystkim dzięki większemu wsparciu kontaktów transgranicznych. Wsparcie partnerstw jest nadrzędnym celem projektu „Inicjowanie, wspieranie i rozwój transgranicznych kooperacji w Euroregionie SNB, dzięki któremu zainicjowana zostanie współpraca tematyczna (również dzięki wsparciu przez środki pomocowe). W niniejszym rozdziale chodzi przede wszystkim o szczegółowe i statystyczne zestawienie dotychczasowych partnerstw, a więc o analizę stanu obecnego.

Chodzi tu przede wszystkim o partnerstwa na terenie Euroregionu mogące stanowić podstawę zaufanej współpracy pomiędzy Polakami i Niemcami. Dopiero zawiązanie kontaktów, wzajemne poznanie się umożliwi dalsze kroki zmierzające do konkretnych projektów, aby rozwijać tematycznie przestrzeń przygraniczną.

Istotną bazę w tej kwestii stanowią przede wszystkim partnerstwa pomiędzy samorządami naszego regionu rozwijanymi już od kilku dziesięcioleci, jak np. Cottbus – Zielona Góra (od 1995) Guben-Gubin (od 1991) lub Schenkendöbern — Trzebiechów (od 1997).

Aby poznać obecne warunki współpracy polsko-niemieckiej pod względem ilościowym i jakościowym, przeanalizowano obszerny materiał z danymi z ostatnich 10 lat.

Łącznie od roku 2007 udokumentowanych jest 412 partnerstw pomiędzy partnerami z Euroregionu³, którzy zrealizowali łącznie 1181 małych projektów.⁴ Każde z partnerstw dotyczące dwóch instytucji policzono tylko raz, niezależnie od tego, ile projektów zorganizowano wspólnie przez obu partnerów.

W przypadku takich partnerstw oddzielnie policzono tak zwane „partnerstwa niższego szczebla”. Przykładem jest tu projekt pomiędzy Urzędem Peitz/gmina Jänschwalde (wieś Drewitz) a gminą Iłowa; projekt ten nie był oceniany jako projekt partnerstwa Urzędu Peitz— gminy Iłowa, lecz został wymieniony oddzielnie jako partnerstwo Urzędu Peitz/gmina Jänschwalde (wieś Drewitz) — gmina Iłowa. W podobny sposób oceniono projekty np. katedr uniwersytetu. Dzięki temu liczba partnerstw zwiększyła się o 23.

Poniżej przedstawiono przykładowe kontakty gminy Schenkendöbern, gminy wiejskiej Gubin oraz straży pożarnych we wsiach Groß Gastrose i Markosice, które mają swoje siedziby w ww. gminach. Dane odnoszą się do ilości projektów realizowanych w tej konstelacji partnerstw od roku 2007.

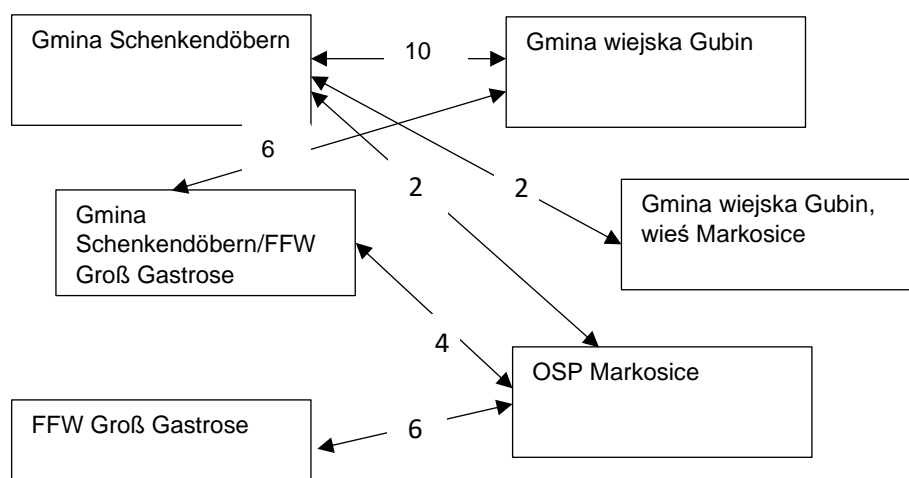
¹ Onpulson Wirtschaftslexikon (n.d.) „Strategische Partnerschaft“, <http://www.onpulson.de/lexikon/strategische-partnerschaft/> (dostęp dnia 05.12.2017).

² Onpulson Wirtschaftslexikon (n.d.) „Kooperation“, <http://www.onpulson.de/lexikon/kooperation/> (dostęp dnia 05.12.2017).

³ Z uwagi na regułę mówiącą, że 20% środków wsparcia może być wykorzystane poza obszarem wsparcia, zrealizowano kilka projektów, w których jeden z partnerów projektu nie miał siedziby na obszarze wsparcia lub na terenie Euroregionu. Zrealizowano przykładowo jedenaście projektów pomiędzy gminą Sława leżącą na terenie Euroregionu a miastem Luckau, które leży poza obszarem wsparcia. Ponieważ niniejszy raport koncentruje się na partnerstwach w Euroregionie oraz na południowej części obszaru objętego programem INTERREG V A Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia nie uwzględniono 134 partnerstw z partnerami projektów spoza Euroregionu.

⁴ W niniejszym projekcie nie uwzględniono brakujących danych - jak np. temat projektu lub brak możliwości jednoznacznej lokalizacji siedziby partnera.

Ponieważ aktywne „partnerstwa niższego szczebla” pomiędzy gminą Schenkendöbern a wsią Markosice oraz gminą Schenkendöbern/Ochotnicza Straż Pożarna Groß Gastrose ze strażą pożarną (OSP) Markosice liczone były oddzielnie, wobec czego zamiast trzech partnerstw wyliczono pięć.

Niniejszy przykład bardzo dobrze przedstawia powiązanie różnych partnerów i konstelacje partnerów. Ponadto gminy Schenkendöbern, gmina wiejska Gubin, Ochotnicza Straż Pożarna Groß Gastrose i OSP Markosice utrzymywały jeszcze inne partnerstwa z co najmniej jednym innym partnerem.

Z 412 partnerstw 33 uznano jako nowe, ponieważ w ubiegłym okresie wsparcia 2007 - 2013 nie zrealizowano żadnego wspólnego projektu, ale w obecnym okresie wsparcia 2014 – 2020 partnerstwa realizują co najmniej jeden projekt. Wiele z tych partnerstw pozyskało co najmniej jednego „doświadczonego” partnera, który w poprzednim okresie wsparcia był aktywny w innej konstelacji partnerskiej.

Aby dokładniej opisać **partnerstwa**, oznaczono je jako **asymetryczne lub symetryczne**.

Partnerstwa symetryczne są to partnerstwa pomiędzy partnerami tego samego rodzaju.

Na przykład partnerstwo pomiędzy dwoma administracjami - niemieckiego miasta i polskiej gminy lub partnerstwo dwóch stowarzyszeń sportowych uznaje się za symetryczne.

Partnerstwa, które łączą np. szkołę i stowarzyszenie są partnerstwami asymetrycznymi.

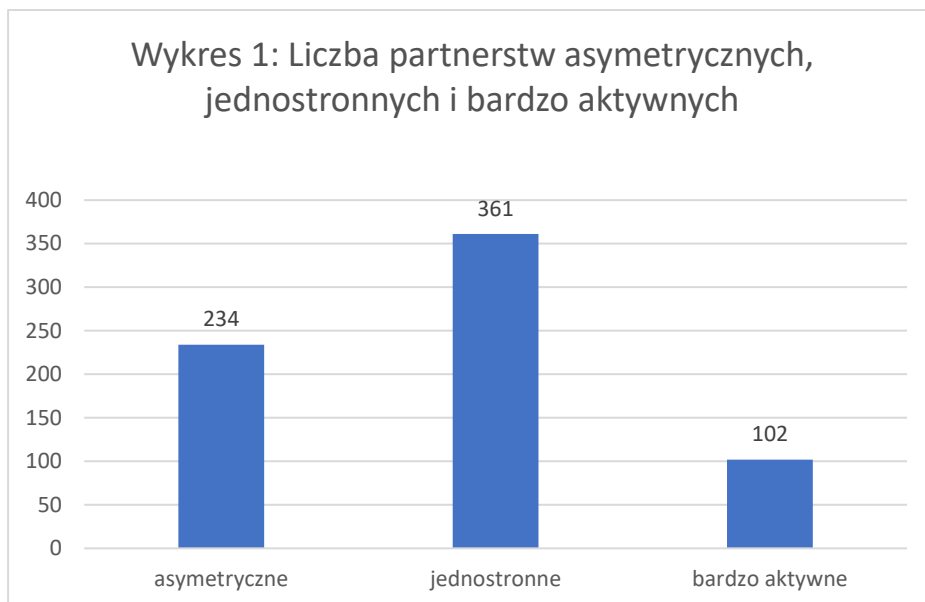
Jest to istotne, ponieważ wiele projektów realizowanych jest pomiędzy administracją z jednej strony a stowarzyszeniem bądź strażą pożarną z drugiej strony. Ponieważ administracje mają często lepszą sytuację finansową aniżeli małe stowarzyszenia, są szczególnie atrakcyjnym partnerem przede wszystkim z uwagi na prefinansowanie projektów.

Ponadto istniejące **partnerstwa** uznano za **jednostronne** lub **niejednostronne** względnie **dwustronne**.

Jeżeli w partnerstwie jeden z partnerów pełnił zawsze rolę lidera (partnera wiodącego), to takie partnerstwo uznaje się za jednostronne. W przeciwieństwie do tego, wszystkie partnerstwa, w których jeden z partnerów pełnił co najmniej raz funkcję lidera, uznaje się za partnerstwa dwustronne.

Dodatkowo ustala się, czy **partnerstwa** były **aktywne** lub **nieaktywne/bierne**. Niezależnie od tego, czy partnerstwa zaklasyfikowano jako jednostronne czy dwustronne, partnerstwo uznano za aktywne, jeśli w danym okresie wsparcia zrealizowano ponad trzy projekty lub jeśli w okresie wsparcia 2007-2013 oraz w bieżącym okresie wsparcia zrealizowano co najmniej jeden projekt (lub zarówno jedno jak i drugie).

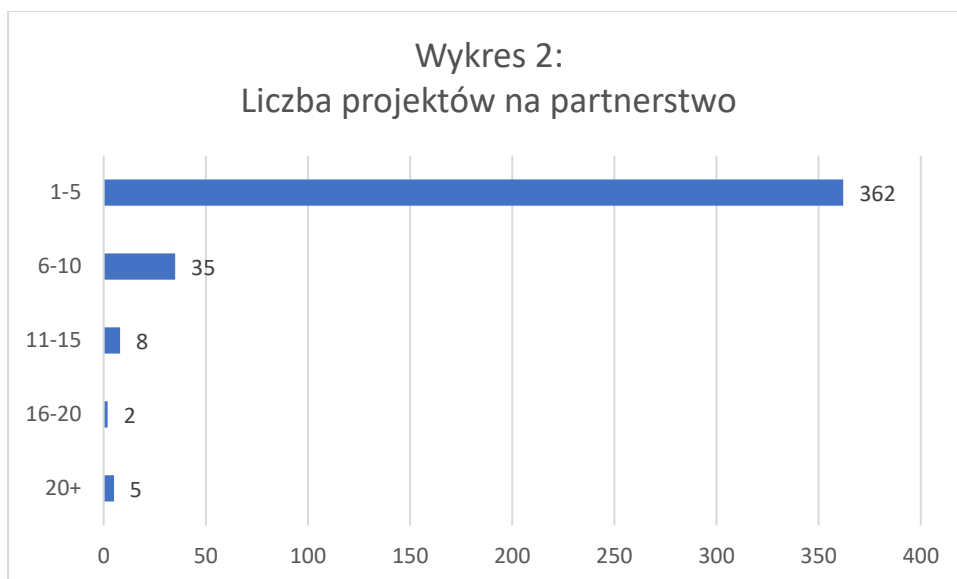
Wykres nr 1 przedstawia ilość partnerstw, które zaklasyfikowano jako asymetryczne, jednostronne i bardzo aktywne. 234 partnerstwa lub 57% wszystkich ujętych partnerstw było asymetrycznych, a 43% względnie 178 partnerstw było symetrycznych. Większość partnerstw, a mianowicie 361 lub 88% było jednostronnych. Jedynie 102 partnerstwa mogą być ocenione jako bardzo aktywne, co stanowi 25% partnerstw.

Wyżej wymieniona kategoryzacja jest istotna, ponieważ aspekty te oddziałują na siebie wzajemnie. Zatem wydaje się bardziej prawdopodobne, że asymetryczne partnerstwa były również jednostronne. 91% partnerstw asymetrycznych było jednostronnych a 9% dwustronnych, podczas gdy 83% partnerstw symetrycznych było jednostronnych, a 17% dwustronnych. Jest to jednak uwarunkowane wysoką liczbą partnerstw, które zrealizowały dotychczas tylko jeden projekt (patrz poniżej), co automatycznie prowadzi do tego, że partnerstwo zdefiniowano jako jednostronne. Również partnerstwa symetryczne były jednoznacznie bardziej aktywne aniżeli partnerstwa asymetryczne: 33% partnerstw symetrycznych zaklasyfikowano jako bardzo aktywne, przy czym jedynie 18% partnerstw asymetrycznych uznano za bardzo aktywne.

Ponadto było również wyraźnie bardziej prawdopodobne, że partnerstwo dwustronne było bardzo aktywne: 16% partnerstw jednostronnych było bardzo aktywnych. Udział tych partnerstw stoi w dużym kontraście do partnerstw aktywnych i dwustronnych, który wyniósł nawet 88%. Innymi słowy możliwy byłby wzrost wspólnych projektów w ramach partnerstwa, jeśli można by było przekonać drugiego partnera w partnerstwie jednostronnym, aby objął funkcję partnera wiodącego (lidera) w nowym projekcie.

Aby zobrazować dokładniej pojęcie „aktywny”, przedstawiono na **wykresie nr 2** ilość projektów przypadających na jedno partnerstwo.

Wykres pokazuje, że większość istniejących 412 partnerstw od początku okresu wsparcia 2007 - 2013 zrealizowało mniej niż sześć projektów. Przeważająca większość wszystkich partnerstw a mianowicie 227 lub 55% zrealizowało tylko jeden projekt. Jest również pięć partnerstw, z których każde z nich zrealizowało ponad 20 projektów. Chodzi tu o współpracę pomiędzy:

- 1) miastem Guben a miastem Gubin, 56 projektów,
- 2) miastem Cottbus a miastem Zielona Góra, 45 projektów,
- 3) Urzędem Peitz a gminą Zbąszynek, 29 projektów,
- 4) miastem Drebkau a gminą Czerwieńsk, 26 projektów,
- 5) miastem Drebkau a Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury Czerwieńsk, 22 projektów.

To nie przypadek, że we wszystkich tych partnerstwach chodzi o partnerstwa dwustronne, w których obaj partnerzy pełnili już rolę partnera wiodącego (lidera). Również nie jest zadziwiające, że najbardziej aktywne partnerstwa włączają administracje, ponieważ instytucje te dysponują często odpowiednimi zasobami finansowymi i osobowymi umożliwiającymi bardzo aktywną pracę w projekcie. Oprócz wyżej wymienionych pięciu partnerstw istnieją partnerstwa symetryczne pomiędzy dwoma administracjami.

Jednak następnych sześć aktywnych partnerstw jest w dużej mierze asymetrycznych. Cztery z nich łączą centrum kultury i administrację, szkołę i administrację lub szkołę i stowarzyszenie. Ponieważ chodzi tu najczęściej o instytucje administracji nadrzędnej, gwarantowane są tym samym wystarczające zasoby finansowe i osobowe.

Wiele administracji ma nie tylko jednego partnera, lecz często wielu. Przykładem jest powiat Spree-Neiße pokazujący (patrz tabela nr 1), jak często i dobrze powiązane są administracje. Od lat 90-tych powiat utrzymuje kontakty kooperacyjne z 13 instytucjami z Polski, z którymi zrealizowano łącznie 31 projektów.

Tabela nr 1: partnerzy powiatu Spree-Neiße	
	Ilość projektów
Powiat Zielonogórski	7
Powiat Krośnieński	6
Miasto Krosno Odrzańskie	5
Powiat Żagański	4
Lokalna grupa działania „Zielone Światło” Krosno Odrzańskie	1
Powiat Żarski	1
Gimnazjum Nr 1 w Zielonej Górze	1
Ambulatoryjna Opieka Medyczna w Zielonej Górze	1
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Regionalny w Zielonej Górze	1
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim	1
Lubuskie Stowarzyszenie Rzecznawców Majątkowych	1
Wojewódzki Ośrodek Sportu i Rekreacji w Drzonkowie	1
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze	1

Podsumowując można stwierdzić, że jest już dużo partnerstw, które są ze sobą powiązane. Jednakże niniejszy rozdział pokazał sposób, jak zaktywować partnerów, aby współpracowali ze sobą jeszcze intensywniej. Można by na przykład zachęcać dotychczasowych biernych partnerów, aby w przyszłych projektach występowali jako liderzy (partnerzy wiodący), o ile będą mieli możliwości finansowe prefinansowania projektu. Można by połączyć więcej partnerów z silną finansowo i doświadczoną administracją, aby dalej zwiększać różnorodność partnerstw. Ponieważ powstanie nowych partnerstw jest ważnym celem niniejszej pracy, kolejny rozdział zajmie się partnerstwami potencjalnymi.

2. Partnerstwa potencjalne

Środki FMP nie są oczywiście jedynymi środkami wspierania polsko-niemieckiej współpracy w regionie przygranicznym. Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (PNWM) również umożliwia wymianę szkolną lub pozaszkolną, która nie musi koniecznie mieć miejsca na terenie przygranicznym.⁵

Poniżej zestawiono dane z wniosków od 2007 roku, przy czym partnerstwo składało się z gospodarza i gościa. W przypadku większej ilości gości, każdy gość przyporządkowywany był każdorazowo do indywidualnego partnerstwa z gospodarzem.

Analiza wykazała, że pięć partnerstw wspieranych jest zarówno z FMP jak również z PNWM:

- Pestalozzi Gimnazjum w Guben — Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gubinie,
- Urząd Peitz — Urząd Gminy Zielona Góra,
- Spreeschule – Szkoła ze specjalizacją w pedagogice specjalnej „rozwój umysłowy” — Zespół Szkół Specjalnych Nr 1 w Zielonej Górze,
- Humboldt-Gimnazjum w Cottbus — Zespół Szkół Ekologicznych w Zielonej Górze,
- Europaschule "Marie & Pierre Curie" w Guben — Gimnazjum nr 2 im. A. Asnyka w Zielonej Górze.

⁵ Ponadto partnerstwa polsko-niemieckie mogą otrzymywać finansowanie projektów z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (patrz www.sdpz.org) oraz Fundacji Roberta Boscha (patrz www.bosch-stiftung.de).

Ponadto z danych PNWM wynika, że 46 innych partnerstw z Euroregionu, które były aktywne w projektach PNWM, mogły by być potencjalnie aktywne również w projektach FMP. Wymieniono je w aneksie jako załącznik nr 1.

Generalnie ankiety wskazują na wysoki potencjał dodatkowych partnerstw. Z 47 instytucji, które odpowiedziały na pytanie o zainteresowanie dalszymi partnerstwami, 32 instytucje wyraziły takie zainteresowanie, podczas gdy 15 instytucji nie wykazało takiego zainteresowania. W związku z tym komentarze partnerów (patrz poniżej) wskazują na to, że często wystarczy jedynie wskazanie możliwości znalezienia konkretnego partnera zaoferowanego przez Euroregion.

Istnieją również bazy danych polskich organizacji rządowych i pozarządowych sklasyfikowanych pod względem geograficznym. Tak więc np. Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych liczy obecnie 261 członków⁶, a liczba ta stanowi jedynie ułamek potencjalnych (uprawnionych do wsparcia) partnerów po polskiej stronie.

Analiza baz danych na poziomie powiatów⁷ wskazała 1.581 potencjalnych partnerów w polskiej części Euroregionu. Z tego jednak dopiero 42, tzn. mniej niż 3%, od 2007 działało jako partner projektu w Euroregionie. Ponadto w roku 2016 Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr zebrał dane o ponad 1000 uprawnionych do wsparcia instytucjach w niemieckiej części Euroregionu.

Choć nie wszystkie z tych organizacji byłyby w stanie prefinansować projekt, mogłyby przynajmniej działać jako partner z niemieckim partnerem wiodącym (liderem). Tym samym istnieje duża ilość potencjalnych nowych partnerstw, jeżeli zachęci się konkretnie tych partnerów do składania projektów.

Powyższe liczby wskazują na fakt, że oprócz 412 partnerstw już istniejących można stworzyć jeszcze tysiące dodatkowych konstelacji partnerstw w Euroregionie. Z pewnością nie wszystkie z tych konstelacji miałyby sens pod względem geograficznym lub tematycznym. Jednak istnieje znacząca liczba możliwych nowych partnerstw, jeżeli pomoże się wyżej wymienionym instytucjom w poszukiwaniu nowych partnerów i jeśli zachęci się je do nawiązania nowej współpracy, a następnie przekona do złożenia wniosków projektowych.

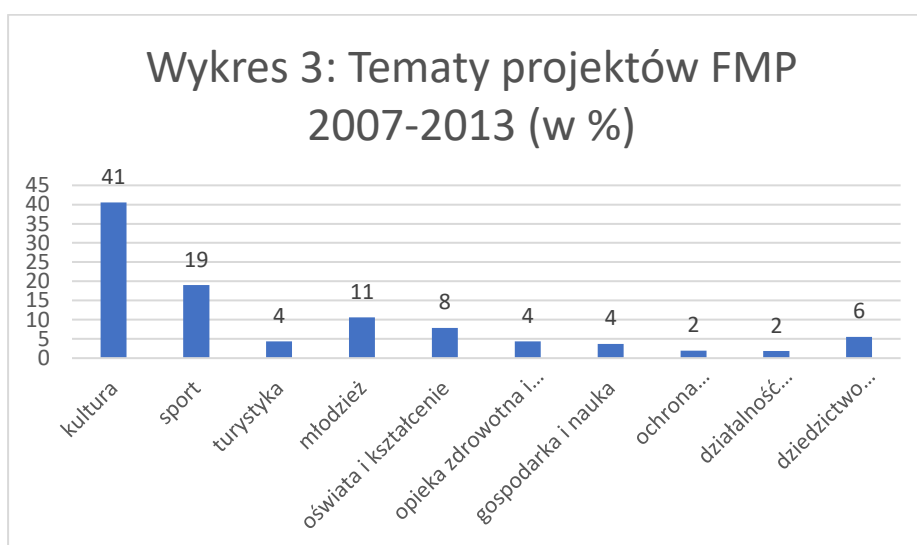
⁶ Źródło: Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych (n.d.) „Aktualności“ <http://zlop.org.pl/> (dostęp dnia 14.12.2017).

⁷ Źródło: NGO.pl (n.d.) „Baza organizacji pozarządowych, urzędów i instytucji“, <http://bazy.ngo.pl/wyszukiwarka#> (dostęp dnia 24.08.2017).

3. Zagadnienia tematyczne partnerstw

Wykresy nr 3 i 4 przedstawiają tematy projektów realizowanych w ubiegłym i bieżącym okresie wsparcia (stan z 20 lipca 2017). Należy przy tym zauważyć, że jeden projekt może dotyczyć kilku tematów, wobec czego kilka projektów może być liczonych kilkakrotnie.⁸

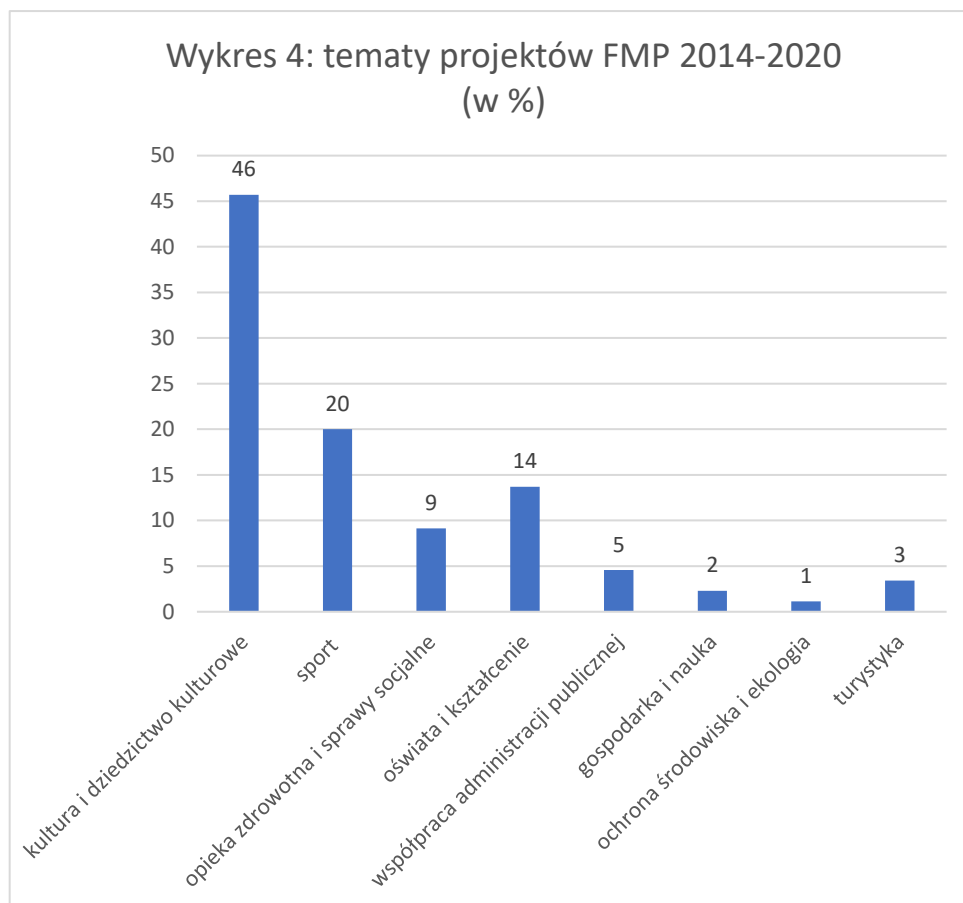
Wykres nr 3 pokazuje, że kultura była jednoznacznie tym zakresem tematycznym w okresie wsparcia 2007 – 2013, w którym zrealizowano najwięcej projektów. Dotyczy to 407 projektów lub 41%. W następnej kolejności były zakresy tematyczne takie jak sport, młodzież oraz oświata i kształcenie. W zakresach tematycznych ochrona środowiska i ekologia oraz działania marketingowe zrealizowano raczej niewiele projektów, było ich 16 w pierwszym i 18 w ostatnim okresie wsparcia.

Wraz z zakończeniem ostatniego okresu wsparcia nieznacznie zmieniono tematy małych projektów, połączono kulturę i dziedzictwo kulturowe, wykreślono tematy młodzież i działania marketingowe, a dodano współpracę administracji publicznych. Temat energia i ochrona środowiska zostały oddzielnie wpisane, ale z uwagi na fakt, że do lipca 2017 nie zrealizowano jeszcze żadnych projektów w tym zakresie tematycznym, nie ujęto ich w wykresie nr 4.

Już teraz można stwierdzić, że od 2014 roku tematy są bardzo podobne do tych z ostatniego okresu wsparcia. Zakres tematyczny „kultura i dziedzictwo kulturowe” stanowiło dotychczas 46% projektów, na drugim miejscu wybierane były sport oraz oświata i kształcenie. Gospodarka i nauka oraz przyroda i środowisko odgrywają jedynie podrzędną rolę, w pierwszym zakresie zrealizowano cztery projekty w ostatnim dwa, co stanowiło 2% w pierwszym okresie i 1% w ostatnim wszystkich projektów zrealizowanych do lipca 2017r.

⁸ Na tej podstawie tabele nr 2 i 3 (wraz z wykresem nr 5) odnosząc się do tematów projektów oraz wraz z załącznikami nr 2 i 3 podają łącznie 1.181 zrealizowanych projektów do 20.07.2017.

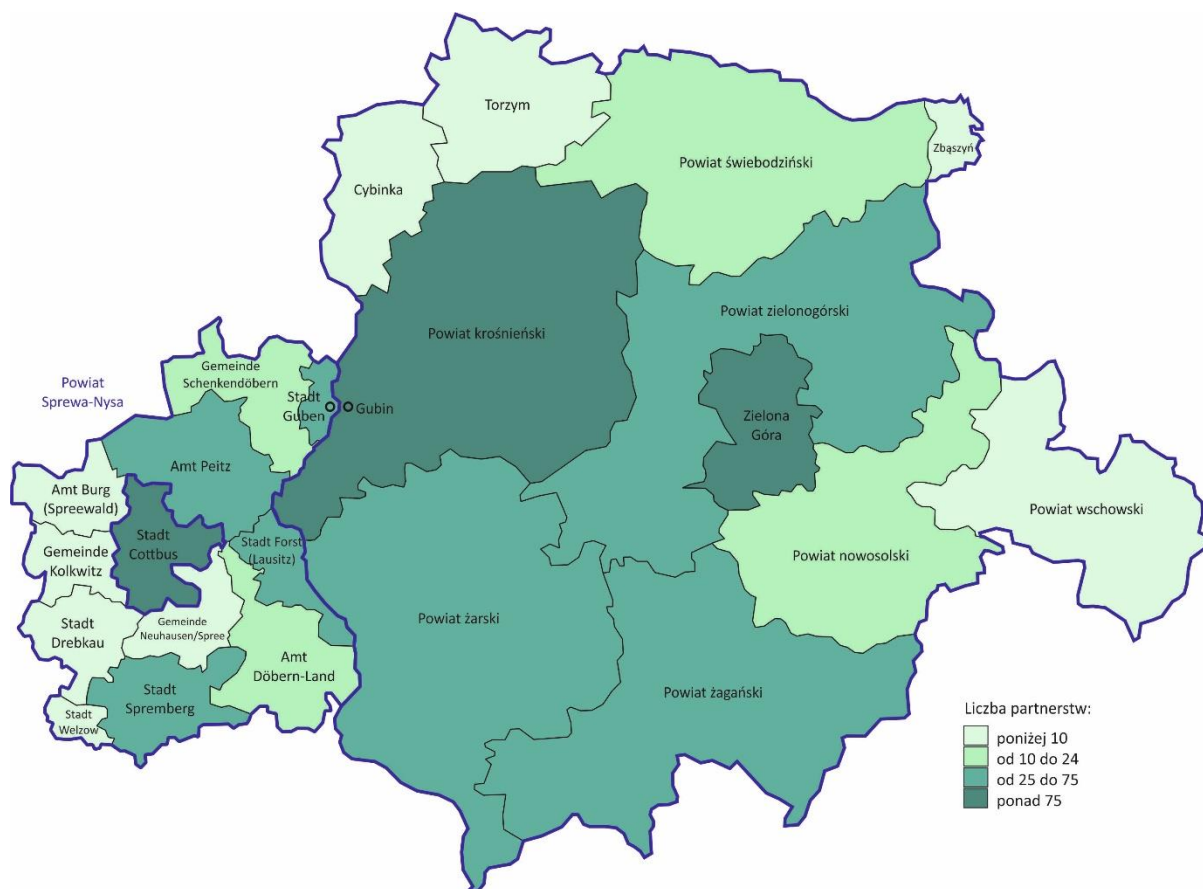

4. Partnerstwa i ich lokalizacja geograficzna

Partnerstwa mogą być podzielone według obszaru geograficznego, na którym swoją siedzibę mają partnerzy projektów. Po stronie niemieckiej ujęto urzędy, gminy i miasta powiatu Spree-Neiße oraz miasto Cottbus.⁹ Po stronie polskiej przy każdym partnerze podano powiat, z którego pochodzi. W przypadku miasta na prawach powiatu Zielona Góra podano Zielona Góra. Znacząco większy rozmiar polskiej części Euroregionu wymaga wyżej wymienionego podziału Euroregionu.

⁹ Projekty powiatu Spree-Neiße jako lidera projektu podaje się w obszarze geograficznym miasta Forst, ponieważ powiat ma swoją siedzibę w Forst.

Ilustracja nr 1: Przegląd podziału administracyjnego partnerów współpracujących ze sobą w Euroregionie

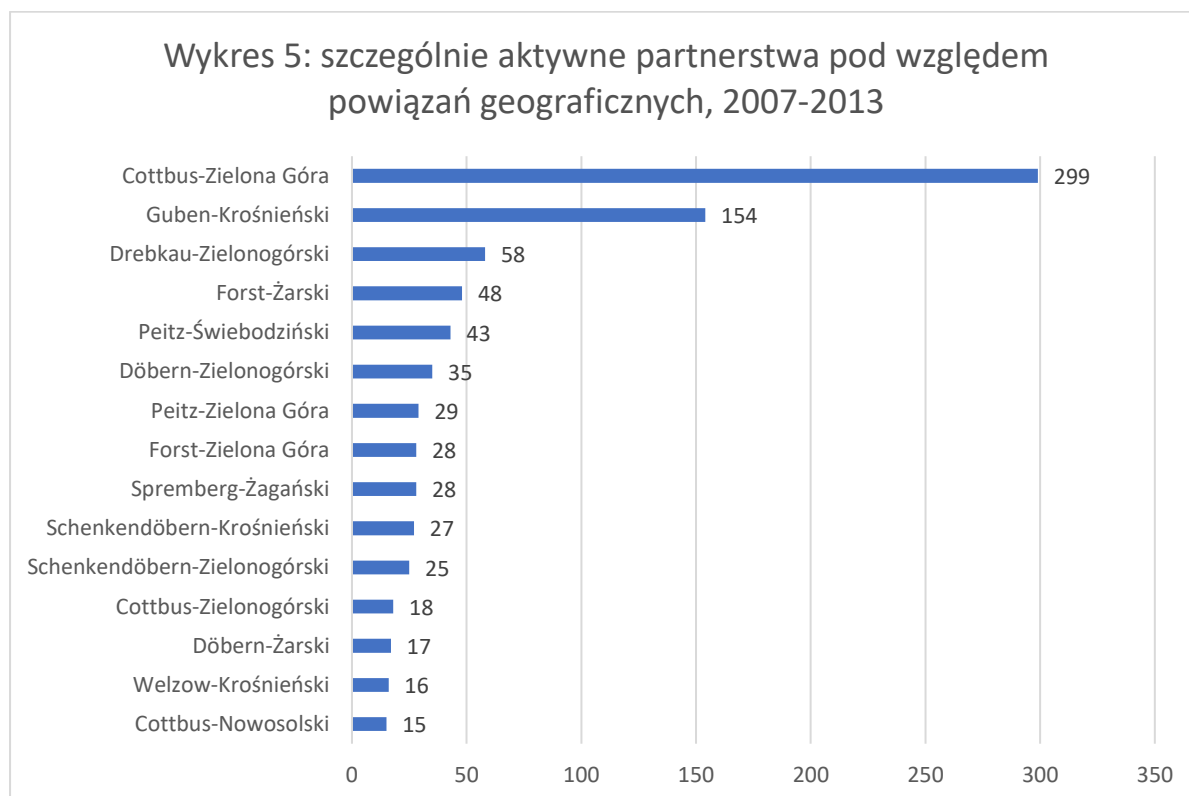

Niniejsza kategoryzacja nie oznacza automatycznie, że wszystkie samorzady realizowały jakiś projekt (choć często były podmiotem realizującym projekt lub partnerem projektu), chodzi o odniesienie do ich przestrzeni geograficznej jako punkt odniesienia w tej części analizy.

Przykładowo oceniono pod względem geograficznym partnerstwo pomiędzy Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji w Nowogrodzie Bobrzańskim (MGOKSiR) a Stowarzyszeniem wokalnym „Liederkrantz” e.V. z Groß Gaglow jako partnerstwo miasta Cottbus i powiatu zielonogórskiego. Wszystkie pary geograficzne w ubiegłym i obecnym okresie wsparcia pomocowego ujęto w załączniku nr 2.

Wykres nr 5 przedstawia jedenaście najbardziej aktywnych par, tzn. wszystkie te, które zrealizowały w ubiegłym okresie wsparcia ponad 15 lub więcej projektów. Dla 299 projektów z FMP w okresie wsparcia 2007 - 2013 pomiędzy partnerami z Cottbus i powiatu zielonogórskiego powiązanie w pary ze względu na powiązanie geograficzne przebiegało bardzo aktywnie (w porównaniu z jedynie 18 projektami pomiędzy miastem Cottbus i powiatem zielonogórskim). Było to spowodowane częściowo bardzo aktywnym partnerstwem w szczególności pomiędzy oboma miastami, które jak przedstawiono w pierwszej części, zrealizowało łącznie 45 wspólnych projektów. Inni partnerzy z obszaru geograficznego miasta Cottbus i miasta Zielona Góra zrealizowali kolejne 254 projekty.

Również pomiędzy partnerami z Guben i powiatu krośnieńskiego zrealizowano wiele projektów, było ich ponad 154. Wynika to przede wszystkim ze ścisłego partnerstwa pomiędzy miastami Guben i Gubin. W rozdziale odnoszącym się do dotychczasowej współpracy przedstawiono, że od roku 2007 najbardziej aktywne partnerstwo zrealizowało 56 projekty, co stanowi więcej niż jedną trzecią wszystkich projektów pomiędzy powiązaniem geograficznym miasta Guben i powiatem krośnieńskim.

Wiele z obecnych partnerstw złożyło jednak wyraźnie mniej projektów. Przykładowo 33 partnerów powiązanych w pary złożyło mniej niż dziesięć projektów (patrz załącznik nr 2).

Nie oznacza to, że powiązania geograficzne, pomiędzy którymi zrealizowano mniej projektów, były bierne, co widać na przykładzie gminy Neuhausen/Spree. Czasem istnieje więcej partnerstw z partnerami z innych terenów po stronie polskiej. W latach 2007-2013 nastąpiło powiązanie geograficzne gminy Neuhausen/Spree z powiatem żarskim w zakresie tematycznym ochrona środowiska i ekologia. Jednak w przeciwieństwie do tego powiązania geograficznego w tym samym okresie wsparcia partnerstwa z gminy Neuhausen/Spree i powiatu zielonogórskiego zrealizowały 12 projektów w zakresie kultury i sportu.

Równocześnie powiązanie geograficzne z niewielką ilością zrealizowanych projektów nie oznacza, że takie partnerstwa nie mogą być bardziej aktywne w późniejszym okresie. W bieżącym okresie wsparcia partnerstwa pomiędzy gminą Neuhausen/Spree a powiatem żarskim zrealizowały łącznie już siedem projektów (stan na 20 lipca 2017). Projekty te miały również szerszy zakres tematyczny, a mianowicie dotyczyły tematów związanych ze sportem, kulturą, dziedzictwem kulturowym, przyrodą i środowiskiem oraz turystyką.

Tabela nr 2 przedstawia zestawienie partnerstw powiązanych pod względem geograficznym, w których w okresie 2007 - 2013 zrealizowano mniej niż dziesięć projektów. Tabela pokazuje poza tym najważniejsze pola tematyczne powiązanych partnerów, mierzone pod względem ilości projektów na pole tematyczne.

Tabela nr 3 przedstawia te same informacje dla par realizujących mniej niż pięć projektów w obecnym okresie wsparcia.

Obie tabele pokazują, że kultura i dziedzictwo kulturowe odgrywają główną rolę, zaraz za nimi są sport, turystyka, a w ubiegłym okresie wsparcia również młodzież. Gospodarka i nauka, ochrona środowiska lub zdrowie i sprawy społeczne odgrywają w partnerstwach mniej aktywnych podrzędną rolę.

Istnieją różnice tematyczne pomiędzy partnerstwami. Partnerzy z Urzędu Peitz i powiatu żagańskiego byli przykładowo wyjątkowo aktywni w zakresie kultura, podczas gdy partnerzy z miasta Spremberg i powiatu zielonogórskiego w obecnym okresie wsparcia byli aktywni głównie w zakresach tematycznych administracja publiczna oraz zdrowie i sprawy społeczne.

Tabela 2: najważniejsze zakresy tematyczne par geograficznych, które zrealizowały mniej niż dziesięć projektów w okresie wsparcia 2007-2013				
	1.	2.	3.	Łączna ilość projektów
Guben - Zielonogórski	Kultura	Sport		9
Guben - Zielona Góra	Młodzież	Kultura Ochrona środowiska i ekologia	Dziedzictwo kulturowe	9
Spremberg - Zielona Góra	Kultura Młodzież Zdrowie i sprawy społeczne	Sport Gospodarka i nauka		8
Peitz - Zielonogórski	Kultura	Sport Młodzież Dziedzictwo kulturowe		8
Burg - Zielonogórski	Sport	Turystyka	Oświata i kształcenie	7
Peitz - Żagański	Kultura			7
Guben - Świebodziński	Kultura Sport			6
Cottbus - Żagański	Sport	Kultura		5
Cottbus - Krośnieński	Kultura	Ochrona środowiska i ekologia		4
Forst - Żagański	Kultura Sport			3

	Turystyka			
Spremberg - Zielonogórski	Gospodarka i nauka			2
Schenkendöbern - Zielona Góra	Kultura Sport			2
Guben - Wschowski	Oświata i kształcenie			2
Peitz - Nowosolski	Dziedzictwo kulturowe			2
Döbern - Żagański	Kultura Turystyka			2
Cottbus - Świebodziński	Kultura Sport			2
Burg - Żarski	Kultura			2
Neuhausen - Żarski	Ochrona środowiska i ekologia			1
Guben - Nowosolski	Sport			1
Guben - Żarski	Młodzież			1
Kolkwitz - Nowosolski	Sport			1
Kolkwitz - Wschowski	Sport			1
Kolkwitz - Zielonogórski	Młodzież			1
Forst - Nowosolski	Dziedzictwo kulturowe			1
Schenkendöbern - Żarski	Sport			1
Spremberg - Świebodziński	Dziedzictwo kulturowe			1
Kolkwitz - Żarski	Młodzież			1
Spremberg - Żarski	Młodzież			1
Welzow - Zielonogórski	Młodzież			1

Tabela 3: najważniejsze zakresy tematyczne par geograficznych, które zrealizowały mniej niż pięć projektów w okresie wsparcia 2014-2020

	1.	2.	Łączna ilość projektów
Cottbus - Zielonogórski	Kultura i dziedzictwo kulturowe		3
Döbern - Żarski	Kultura i dziedzictwo kulturowe		3
Spremberg - Zielonogórski	Współpraca administracji publicznych	Zdrowie i sprawy społeczne	3

Peitz - Żagański	Kultura i dziedzictwo kulturowe		3
Cottbus - Nowosolski	Kultura i dziedzictwo kulturowe	Sport	3
Schenkendöbern - Krośnieński	Kultura i dziedzictwo kulturowe	Oświata i kształcenie	3
Döbern - Zielonogórski	Sport	Oświata i kształcenie	3
Forst - Żarski	Kultura i dziedzictwo kulturowe	Sport	3
Spremberg - Nowosolski	Sport		2
Cottbus - Żagański	Kultura i dziedzictwo kulturowe Turystyka		2
Burg - Świebodziński	Współpraca administracji publicznych Turystyka		2
Forst - Krośnieński	Zdrowie i sprawy społeczne		2
Peitz - Zielonogórski	Kultura i dziedzictwo kulturowe		1
Peitz - Zielona Góra	Kultura i dziedzictwo kulturowe		1
Cottbus - Zbąszyń	Kultura i dziedzictwo kulturowe		1
Forst - Nowosolski	Kultura i dziedzictwo kulturowe		1
Forst - Zielona Góra	Współpraca administracji publicznych		1
Spremberg - Żarski	Zdrowie i sprawy społeczne		1
Cottbus - Żarski	Kultura i dziedzictwo kulturowe		1
Guben - Zielonogórski	Turystyka		1

Spremberg - Żagański	Kultura i dziedzictwo kulturowe		1
Spremberg - Zielona Góra	Gospodarka i nauka		1

Wykresy nr 6 i 7 przedstawiają udział procentowy projektów w różnych zakresach tematycznych bardziej aktywnych (pomiędzy 10 i 20 projektów) i najbardziej aktywnych (ponad 20 projektów) partnerstw w ubiegłym okresie wsparcia.

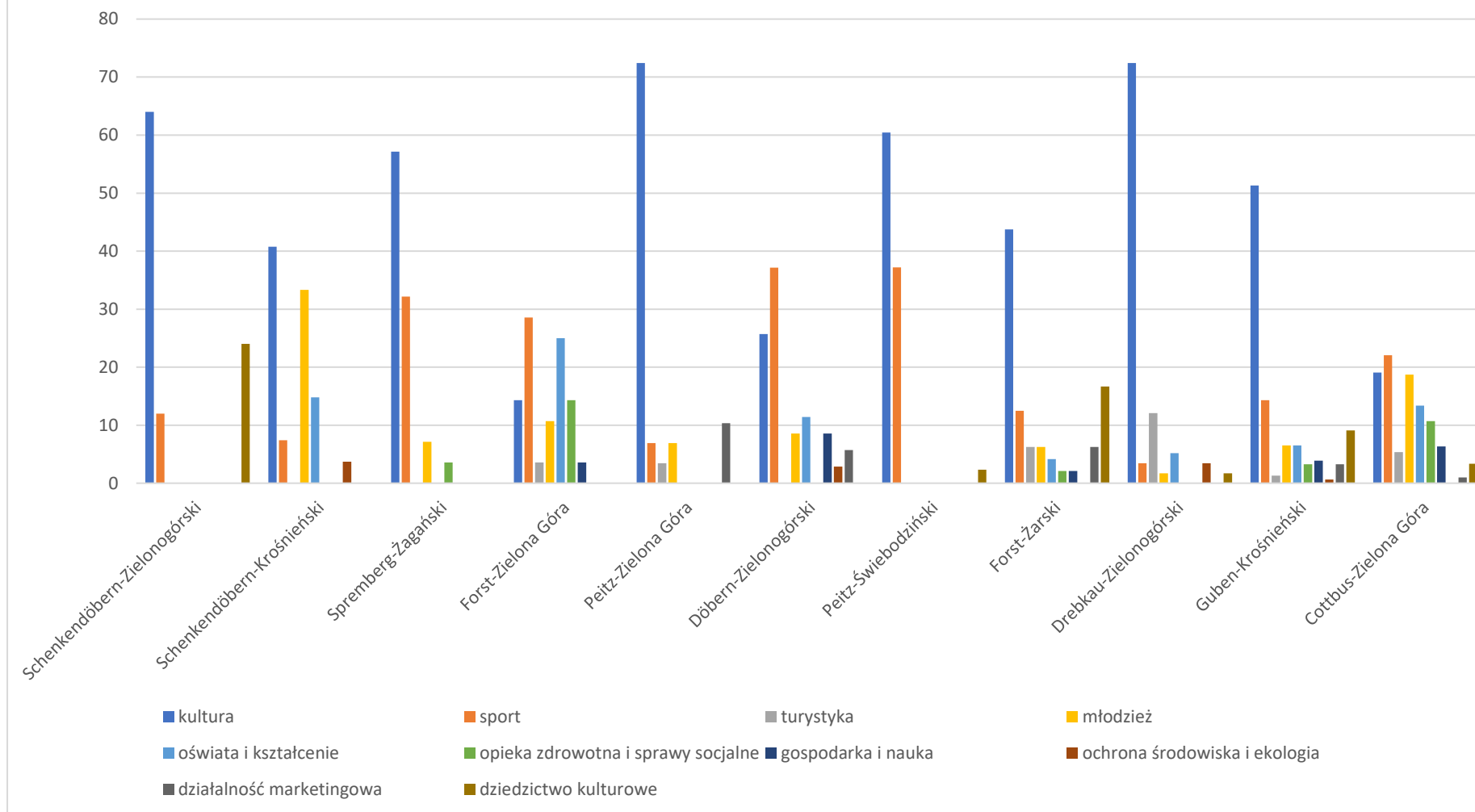
Również tutaj widać, że kultura była tym polem tematycznym, w którym większość par była najbardziej aktywna. Istniało również kilka wyjątków, jak np. pomiędzy Urzędem Peitz i powiatem krośnieńskim, gdzie przeważały projekty z zakresu ochrony środowiska i ekologii lub Urzędem Döbern-Land i powiatem zielonogórskim, gdzie sport stanowił najważniejszy zakres tematyczny.

Ponadto wykresy pokazują, jakie pola tematyczne były jeszcze istotne, względnie jakie różnice istniały pomiędzy poszczególnymi parami powiązanymi geograficznie. Wynika z tego, że zakres tematyczny młodzież był dla partnerów Schenkendöbern – powiat krośnieński bardzo ważny, podczas gdy dla Peitz i powiatu świebodzińskiego najważniejszy był sport. Wiele bardziej aktywnych i najbardziej aktywnych par, jak Spremberg – powiat krośnieński lub Forst - powiat zielonogórski były bardzo aktywne w bardzo wielu zakresach tematycznych.

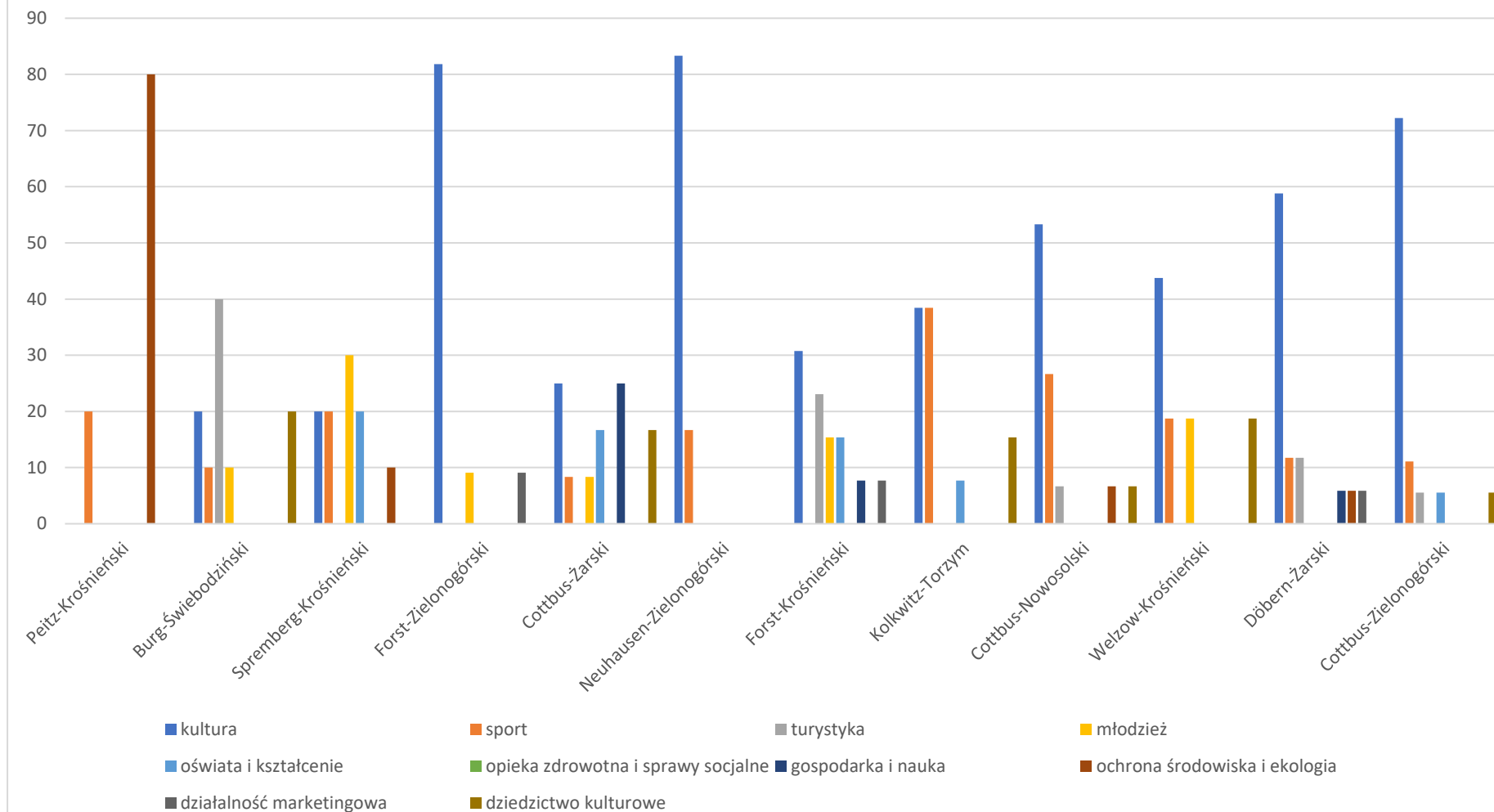
Wykres nr 8 pokazuje zakresy tematyczne bardziej aktywnych par w obecnym okresie wsparcia, które zrealizowały już ponad pięć projektów. Ponieważ obecny okres wsparcia trwa de facto od 2016, nie rozwinęła się jeszcze różnorodność tematyczna w takiej samej mierze jak w ubiegłym okresie wsparcia.

Pomimo tego wykres pokazuje już teraz kilka podobieństw do lat 2007-2013. Widzimy, że kultura i dziedzictwo kulturowe zajmują wysoką pozycję w zestawieniu. Oczywiście istnieją, tak jak miało to miejsce wcześniej, partnerstwa w innych zakresach. Na przykład dla partnerów Neuhausen – powiat żarski najważniejszą rolę odgrywa sport, podczas gdy miasto Forst (Łużyce) i powiat zielonogórski zrealizowały wiele projektów w tematyce oświata i kształcenie.

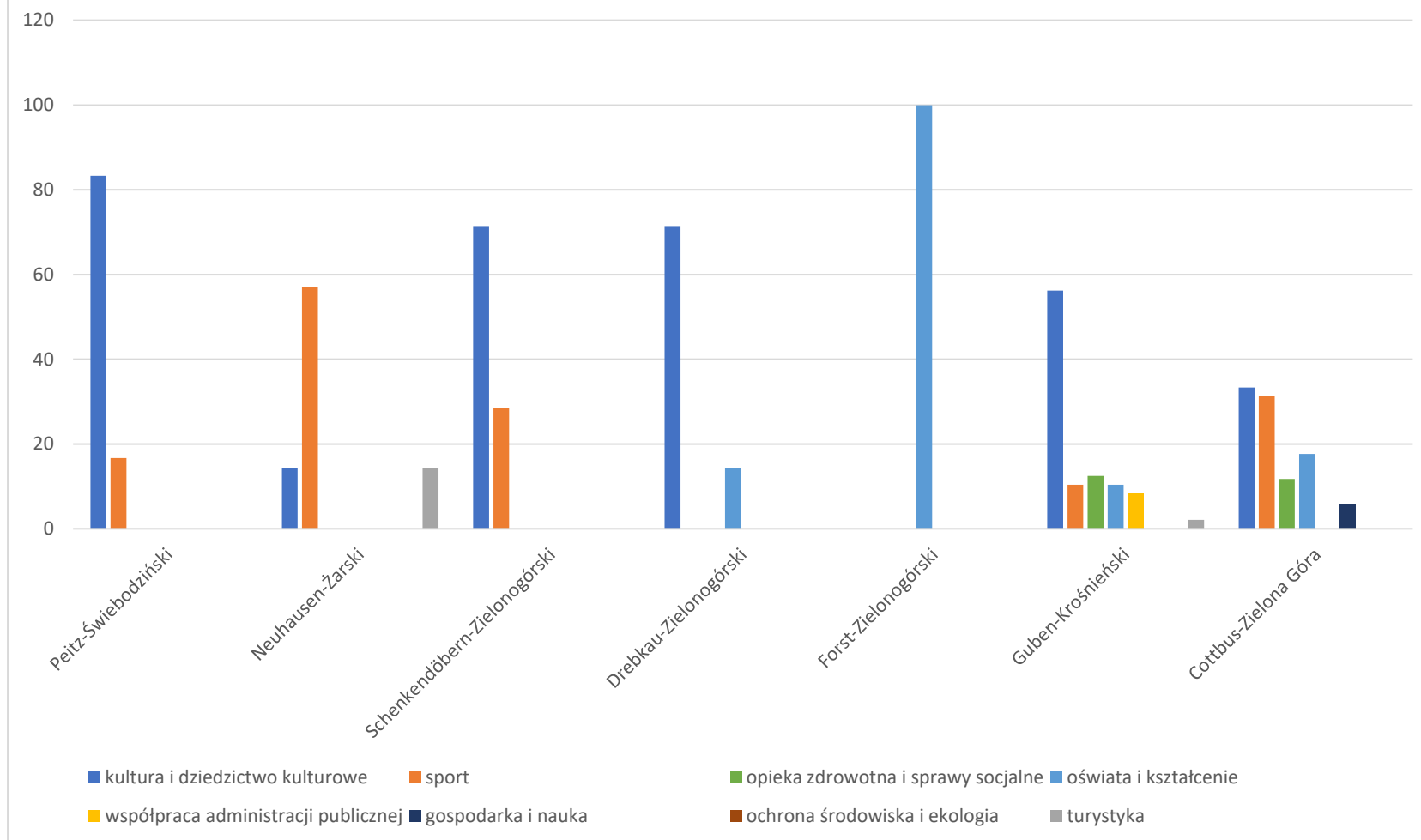
Wykres 6: Pola tematyczne bardziej aktywnych partnerstw powiązanych geograficznie, 2007-2013 (w %)

Wykres 7: Pola tematyczne najbardziej aktywnych partnerstw powiązanych geograficznie, 2007-2013 (w %)

Wykres 8: Pola tematyczne najbardziej aktywnych partnerstw powiązanych geograficznie, 2014-2020 (w %)

5. Informacje dotyczące tzw. „białych plam”

Określenie „białych plam” wyraża w ujęciu potocznym, że w określonej przestrzeni geograficznej mamy do czynienia z obszarem nieznanym, niezbadanym lub nieujęty. Również Unia Europejska stosuje to pojęcie np. w przypadku badań komisji Unii Europejskiej na temat stanu rozbudowy internetu szerokopasmowego używając pojęć: czarnych, szarych i białych plam dla określenia stanu pokrycia obszaru dostępnością internetu szerokopasmowego. Białe plamy istnieją wtedy, gdy internet szerokopasmowy nie jest planowany lub jest niedostępny.¹⁰

Powyższe zagadnienie zostało ujęte w konsekwencji polityki spójności i omawiane było między innymi w raporcie GEO PROFIT na temat „efektów realizacji Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007 – 2013”. Na podstawie powyższego opracowania *„białymi plamami są gminy, w których żadna organizacja w latach 2007-2015 nie ubiegała się o środki finansowe w ramach wyżej wymienionego programu.”*¹¹ Analiza tych obszarów dokonana została na podstawie ww. raportu i jest bardzo ważna, ponieważ *„aktywizacja wszystkich białych plam może okazać się (korzystnym) działaniem przyczyniającym się do rozwoju całego obszaru wsparcia.”*¹²

W związku z niniejszym badaniem można rozszerzyć wyżej wymienioną binarną definicję, która nie musi odnosić się do „jakiegokolwiek organizacji”, ale może określać różne stopnie współpracy. Bazując na danych z Funduszu Małych Projektów przedstawione zostanie w dalszej części opracowania uproszczona prezentacja intensywności współpracy, aby można było przedstawić graficznie, gdzie nie było lub gdzie istniała nieznacząca współpraca (przy realizacji projektów).

Dodatkowo zaznaczono, w jakich miejscach określone zakresy tematyczne odgrywały określoną rolę oraz gdzie – przynajmniej dotychczas – nie były realizowane. Niniejsza procedura umożliwi tym samym stworzenie konkretnych zagadnień doradczych pozwalających na indywidualne informowanie potencjalnych partnerów o wielu możliwościach współpracy transgranicznej.

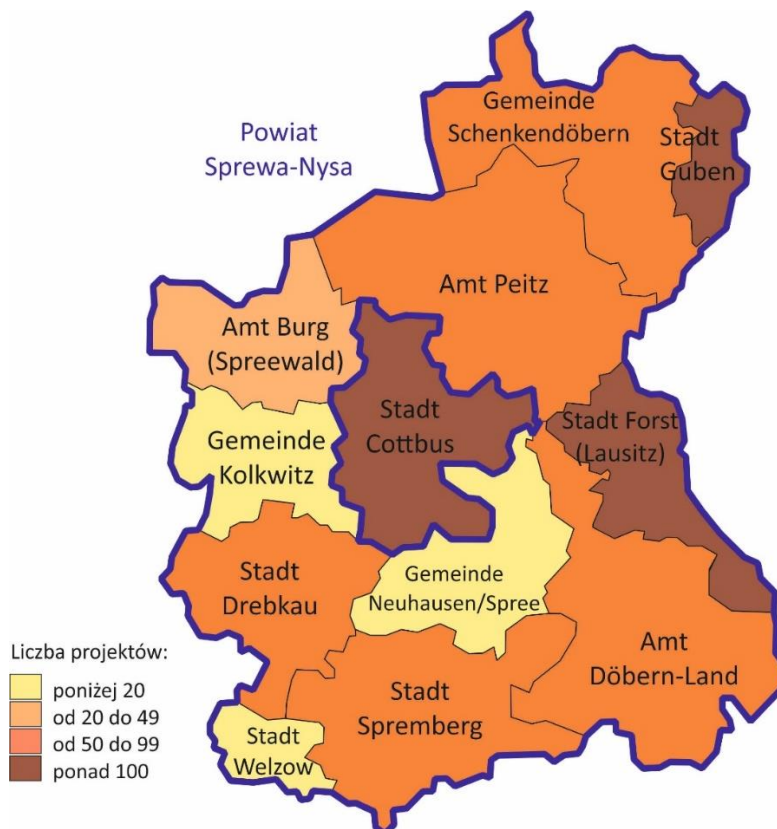
¹⁰ Patrz również S. Deckers und M. Schramm (2009) EU-Kommission: „Neue Leitlinien für Beihilfen zum Breitbandausbau“ <https://rsw.beck.de/cms/?toc=MMR.ARC.200911&docid=292435> (dostęp dnia 24.11.2017).

¹¹ W. Dziemianowicz (2015) Raport oceny: Die Ergebnisse der Durchführung des Operationellen Programms zur grenzüberschreitenden Zusammenarbeit Polen (Wojewodschaft Lubuskie) - Brandenburg 2007 - 2013, Modul A, Warschau, Geoprofit, S. 5.

¹² Ibid., S. 5.

W niemieckiej części Euroregionu sytuacja wyglądała następująco:

Ilustracja nr 2: mapa ukazująca współpracę pod względem ilościowym (tzn. ilość projektów) w niemieckiej części Euroregionu

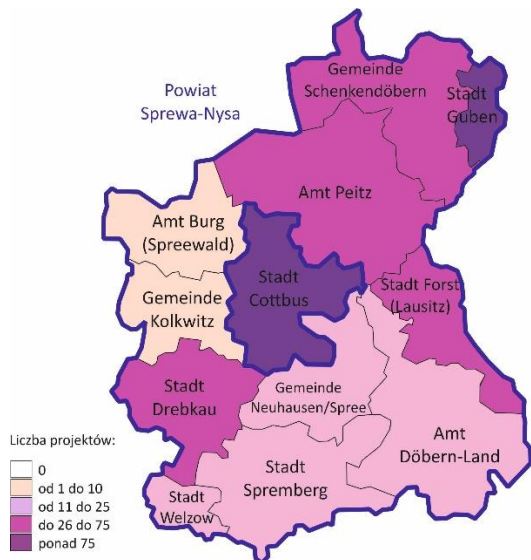
Z ilustracji nr 2 wynika, że miasto Welzow, gmina Kolkwitz oraz gmina Neuhausen/Spree realizowały najmniej projektów. Organizacje z tych obszarów zrealizowały od 2007 roku mniej niż 20 projektów jako lider lub partner projektu.

Partnerzy z Urzędu Burg (Spreewald) znajdują się w przedziale poniżej średniej, podczas gdy miasto Spremberg, Urząd Döbern-Land, gmina Schenkendöbern, miasto Drebkau oraz Urząd Peitz znajdują się w jego górnej części. Partnerzy z ww. sześciu obszarów zrealizowali od 2007r. od 20 do 96 projektów. Najaktywniejsi byli partnerzy z miasta Forst (Lausitz), których wszystkie projekty zaliczane są do powiatu Spree-Neiße, miast Guben oraz Cottbus, gdzie zrealizowano ponad 100 projektów.

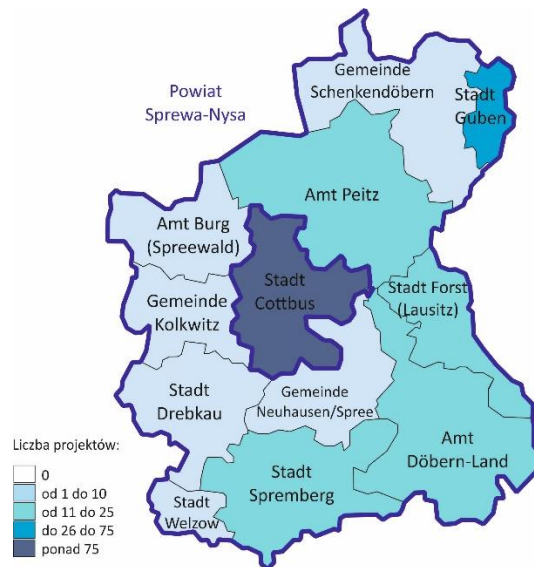
Chociaż ilustracja nr 2 przedstawia ilość projektów od roku 2007, a nie ilość partnerstw, to korelacja pomiędzy nimi była bardzo wysoka wynosząc 0.98. Mówiąc inaczej, urzędy, miasta i gminy, w których wiele organizacji utrzymuje partnerstwa transgraniczne, są bardzo aktywne w realizacji projektów.

Oprócz informacji ilościowych poniżej przedstawione zostaną dane dotyczące jakości umożliwiające ocenę projektów pod względem tematycznym. Informacje te przedstawiono na ilustracjach nr 3 -11.

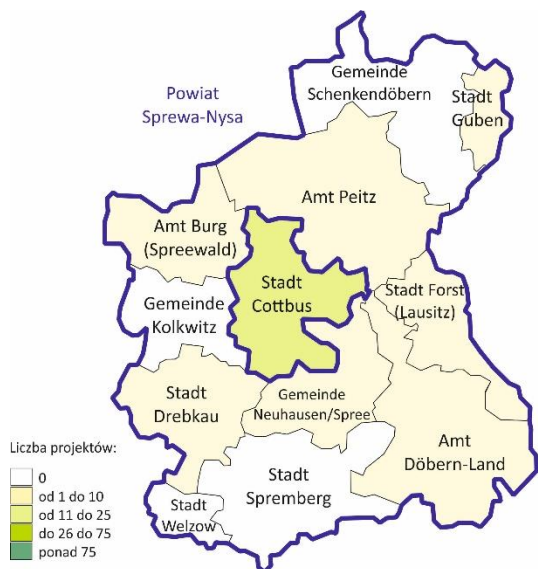
Ilustracja nr 3: mapa przedstawiająca współpracę w niemieckiej części Euroregionu w zakresie tematycznym „Kultura / dziedzictwo kulturowe”

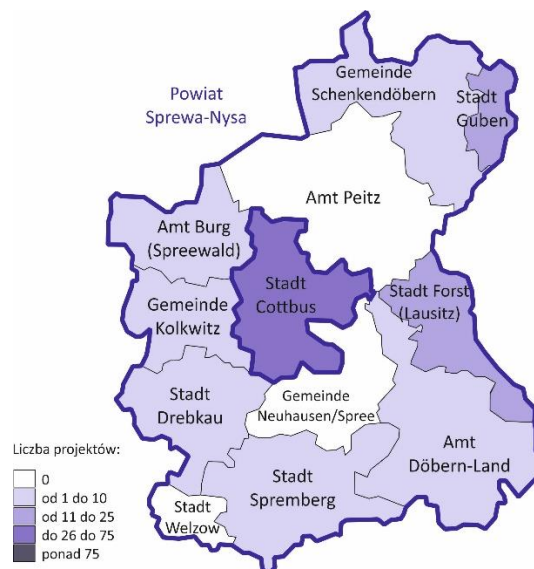
Ilustracja nr 4: mapa przedstawiająca współpracę w niemieckiej części Euroregionu w zakresie tematycznym „Sport”

Ilustracja nr 5: mapa przedstawiająca współpracę w niemieckiej części Euroregionu w zakresie tematycznym „Turystyka”

Ilustracja nr 6: mapa przedstawiająca współpracę w niemieckiej części Euroregionu w zakresie tematycznym „Oświata i kształcenie”

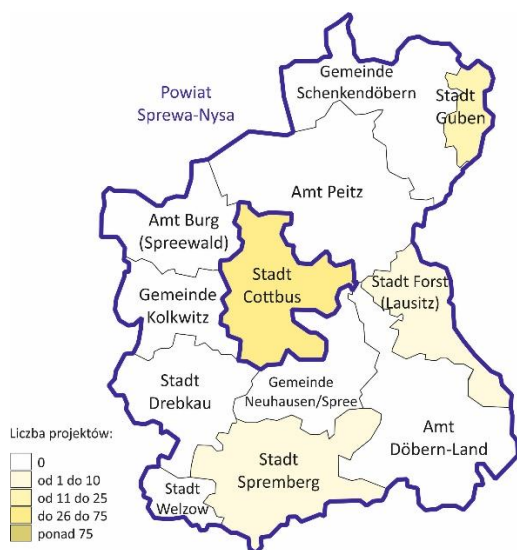
Na ilustracjach nr 3 - 6 przedstawiono zakresy tematyczne współpracy, które pod względem ilościowym cieszyły się w Funduszu Małych projektów dużym zainteresowaniem. W wyżej wymienionych regionach partnerzy współpracujący ze sobą rozsiani są prawie po całym obszarze niemieckiej części Euroregionu. Wyjątki – a więc białe plamy – jak w zakresie tematycznym edukacja lub turystyka można wyjaśnić tym, że nie ma odpowiednich i zgodnych tematycznie partnerów, takich jak szkoły, uczelnie wyższe lub stowarzyszenia turystyczne w odpowiedniej ilości we wszystkich częściach geograficznych. Ponadto można zauważyć tendencję, że istniejące kooperacje znajdują się w szczególności w regionach położonych bezpośrednio przy granicy oraz w Cottbus.

Można ująć to w odniesieniu do wymienionych zakresów tematycznych konkretniej stwierdzając, że w zakresach tematycznych kultura i dziedzictwo kulturowe partnerzy z Urzędu Burg (Spreewald) i gminy Kolkwitz realizujący mniej niż 10 projektów byli raczej bierni, podczas gdy partnerzy z Cottbus i Guben realizujący ponad 100 projektów byli bardzo aktywni.

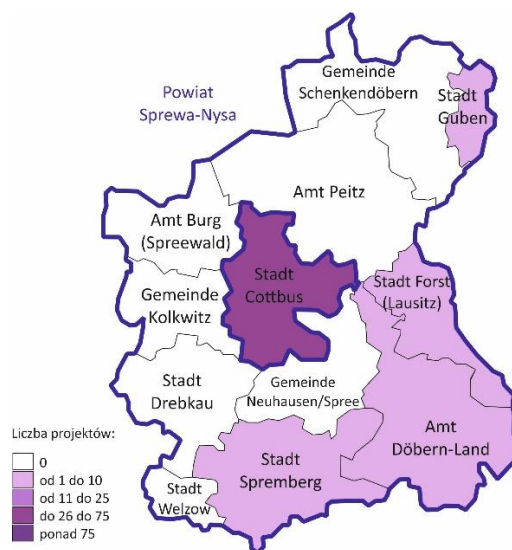
W zakresie tematycznym sport partnerzy z sześciu obszarów geograficznych (Drebkau, Welzow, Burg (Spreewald), Neuhausen, Kolkwitz i Schenkendöbern) zrealizowali mniej niż 10 projektów, podczas gdy obok Guben i Cottbus również organizacje z Forst, Döbern-Land i Peitz były aktywne realizując ponad 15 projektów.

Dalej można zauważyć, że partnerzy z Welzow, Kolkwitz, Schenkendöbern i Sprembergu nie realizowali do lipca 2017 żadnych projektów turystycznych, podczas gdy partnerzy z Burga (Spreewald), Drebkau, Forst i Cottbus (ale nie z Guben) zrealizowali (każdy z nich) ponad pięć takich projektów. Zakres tematyczny oświata i kształcenie odgrywał, jak już wspomniano, znacząco ważniejszą rolę w Forst, Guben i Cottbus, gdzie zrealizowano 18, 20 i 52 projekty, aniżeli w innych miastach, urzędach i gminach, gdzie realizowano pięć lub mniej projektów (lub wcale jak w Welzow, Neuhausen/Spree i Peitz).

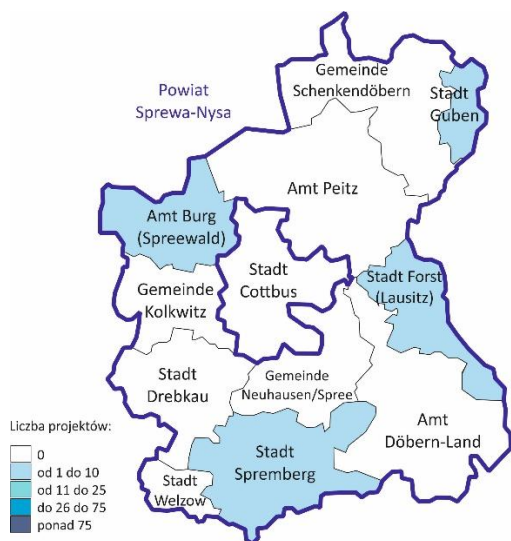
Ilustracja nr 7: mapa przedstawiająca współpracę w niemieckiej części Euroregionu w zakresie tematycznym „Zdrowie i sprawy społeczne“

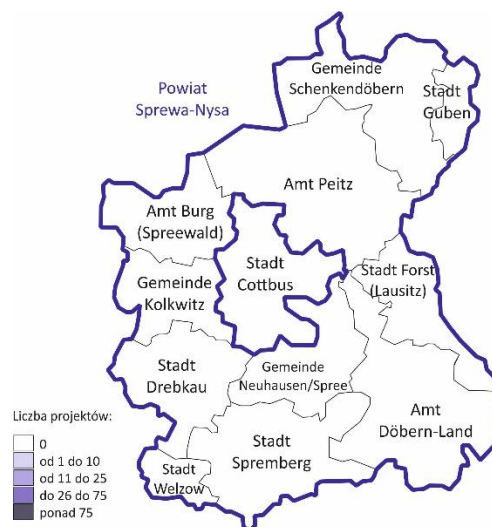
Ilustracja nr 8: mapa przedstawiająca współpracę w niemieckiej części Euroregionu w zakresie tematycznym „Gospodarka i nauka“

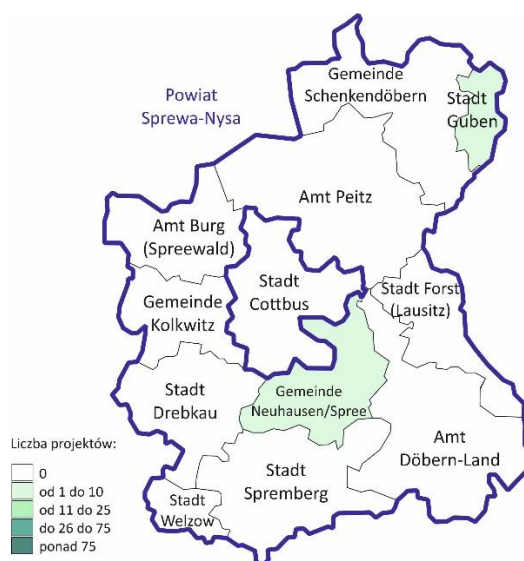
Ilustracja nr 9: mapa przedstawiająca współpracę w niemieckiej części Euroregionu w zakresie tematycznym „Współpraca administracji publicznych“

Ilustracja nr 10: mapa przedstawiająca współpracę w niemieckiej części Euroregionu w zakresie tematycznym „Energia i ochrona środowiska“

Ilustracja nr 11: mapa przedstawiająca współpracę w niemieckiej części Euroregionu w zakresie tematycznym „Przyroda i środowisko“

Na ilustracjach nr 7 - 11 przedstawiono zakresy tematyczne współpracy, które pod względem ilościowym cieszyły się w Funduszu Małych Projektów mniejszym zainteresowaniem. Wynika to, jak przedstawiono na powyższych ilustracjach, z istniejącego deficytu aktywnych partnerów do współpracy lub istnieniem białych plam w niemieckiej części Euroregionu.

Można to uzasadnić z jednej strony zakresem tematycznym, np. siedzibą odpowiednich partnerów w wybranych miejscowościach (np. w przypadku szpitali) lub częściowo (późniejszym) wprowadzeniem wsparcia finansowego odpowiednich zakresów tematycznych jak „Współpraca administracji“ lub „Energia“ (konkretnie „Energia i ochrona środowiska“ – patrz str. 10) dopiero od aktualnego okresu

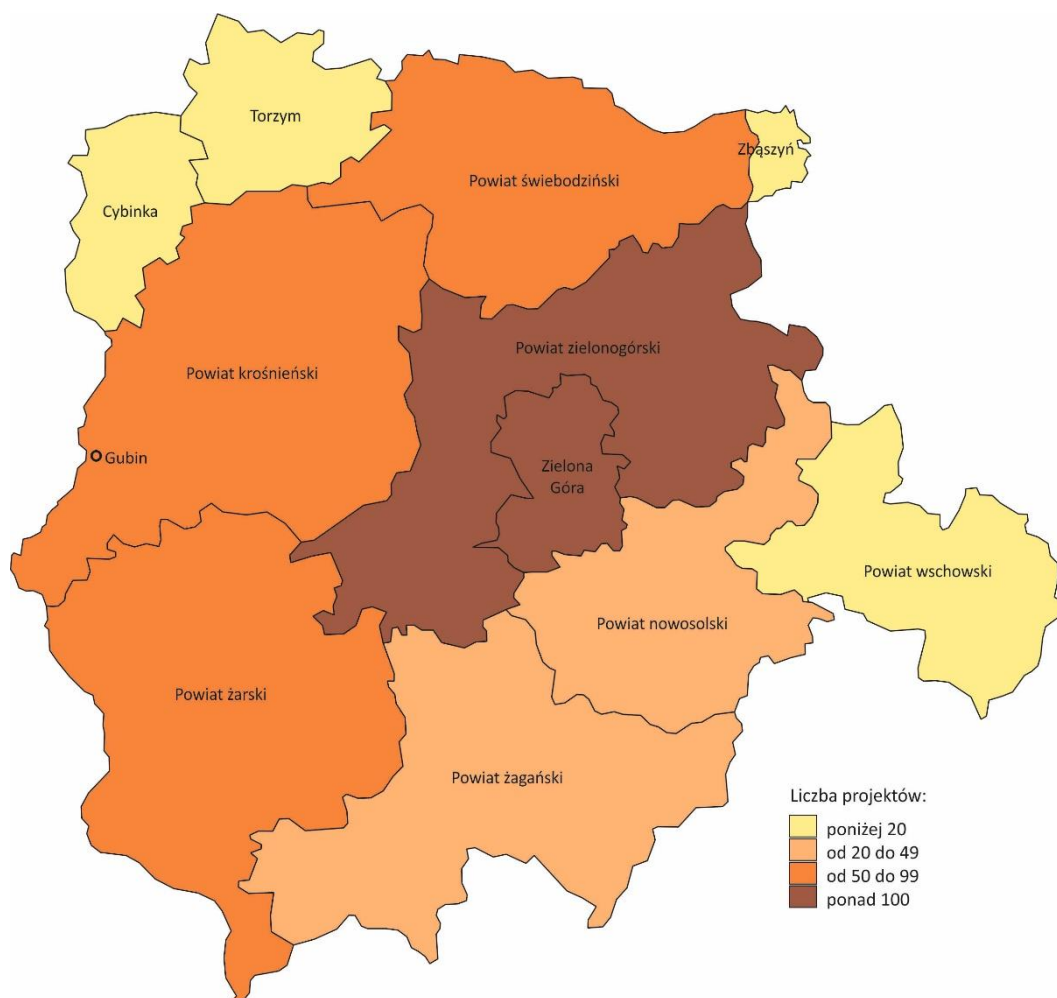
wyparcia INTERREG V A. Pomimo tego (dotychczasowy) brak współpracy (przynajmniej w zakresie Funduszu Małych Projektów) w ważnym dla Łużyc zakresie tematycznym Energia jest zauważalny.¹³

Przeprowadzone badania pokazują, że przynajmniej partnerzy z aktywniejszych miast, urzędów i gmin – przede wszystkim z Guben i Cottbus – mogą pochwalić się szerokim wachlarzem tematycznym. Jednocześnie określone obszary geograficzne mają swoje pewne „silne strony”, jak np. Urząd Peitz sport lub miasto Drebkau turystykę.

Dodatkowo uwidoczniły się w wyniku przeprowadzonej analizy zakresów tematycznych białe plamy. Aby przykładowo zachęcić więcej partnerów z mniej aktywnych obszarów jak z Neuhausen/Spree lub Burga (Spreewald) do współpracy w zakresach tematycznych takich jak turystyka lub zdrowie i sprawy społeczne, powinno zapewnić się docelowe wsparcie Euroregionu.

W odniesieniu do **polskiej części Euroregionu** zestawiono szereg informacji przedstawionych już w rozdziale 4 „Partnerstwa i ich lokalizacja geograficzna” (str. 10), przede wszystkich na płaszczyźnie powiatowej.

Ilustracja nr 12: mapa ukazująca współpracę pod względem ilościowym (tzn. ilość projektów) w polskiej części Euroregionu

¹³ W badanym okresie współpracy realizowano również duże projekty, np. pomiędzy BTU Cottbus-Senftenberg a Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie w ramach projektu dofinansowanego z programu INTERREG IV A „Ciepło z biomasy rodzimej” (patrz PL-BB 2007-2013 (n.d.), Projekt: Wärme aus einheimischer Biomasse <http://de.plbb.eu/index/?id=a0833c8a1817526ac555f8d67727caf6> (dostęp dnia 11.12.2017)).

Na podstawie powyższych danych szczególnie aktywne po polskiej stronie Euroregionu były organizacje z miasta na prawach powiatu Zielona Góra (354 projekty) i powiatu zielonogórskiego (208 projekty). Zaangażowane były również organizacje z powiatów żagańskiego, krośnieńskiego, świebodzińskiego i żarskiego, które zrealizowały od 49 do 88 projektów. Natomiast organizacje z powiatu wschowskiego były raczej bierne realizując trzy projekty.

Współpracę tematyczną można podsumować następująco: wyżej wymieniony stosunek dotyczący ilości projektów odzwierciedlany jest w równym stopniu w zakresie tematycznym **kultura i dziedzictwo kulturowe**.

W zakresie tematycznym **sport** partnerzy z Zielonej Góry realizujący 94 projekty byli jednoznacznie najbardziej aktywni, zaraz za nimi byli partnerzy z powiatu zielonogórskiego i świebodzińskiego, którzy zrealizowali od 14 do 33 projektów. Mniej aktywne, realizując mniej niż dziesięć projektów, były organizacje z powiatów wschowskiego, krośnieńskiego i nowosolskiego.

Projekty **turystyczne** realizowane były przede wszystkim przez partnerów z Zielonej Góry i powiatu zielonogórskiego. Wszystkie organizacje z pozostałych obszarów geograficznych zrealizowały mniej niż dziesięć projektów bądź żadnego. W zakresie tematycznym **oświata i kształcenie** do lipca 2017r. projekty realizowały jedynie organizacje z powiatów wschowskiego, żarskiego, krośnieńskiego, zielonogórskiego i miasta Zielona Góra. Jak już wcześniej podano, partnerzy z Zielonej Góry i powiatu zielonogórskiego byli bardzo aktywni realizując 18 i 56 projektów, podczas gdy organizacje z pozostałych powiatów zorganizowały mniej niż dziesięć projektów.

W zakresie tematycznym **zdrowie i sprawy społeczne** organizacje z Zielonej Góry były bardzo zaangażowane organizując 44 projekty, zaraz za nimi były organizacje z powiatu krośnieńskiego realizując osiem projektów z tego zakresu. Organizacje z powiatów żagańskiego, zielonogórskiego i żarskiego zrealizowały jeden lub dwa projekty z tego zakresu tematycznego.

Podobnie wygląda sytuacja w zakresie tematycznym **gospodarka i nauka**, w którym projekty realizowane były tylko przez partnerów z powiatów zielonogórskiego, żarskiego i miasta Zielona Góra, przy czym Zielona Góra zorganizowała 25 projektów, pięć razy więcej niż organizacje z powiatów zielonogórskiego i żarskiego.

Pomimo tego, że polska część Euroregionu jest jak wiadomo znacząco większa i jej szczegółowe badanie o wiele bardziej złożone, raport, odnosząc się do suchych danych dotyczących liczby zrealizowanych projektów, przedstawia białe plamy na obszarze miast i gmin.

Na podstawie danych z okresu 2007 – 2017r. istniało 8 obszarów geograficznych, z których nie wpłynęły żadne wnioski projektowe. Przy tym chodzi tu o regiony blisko granicy: miasto Gozdnicza, gmina Bobrowice, gmina Kolsko, gmina Siedlisko, gmina Tuplice, gmina Brzeźnica, gmina Nowa Sól oraz gmina Żagań.

Ilustracja nr 13: mapa „białych plam” w polskiej części Euroregionu

6. Ocena ankiet

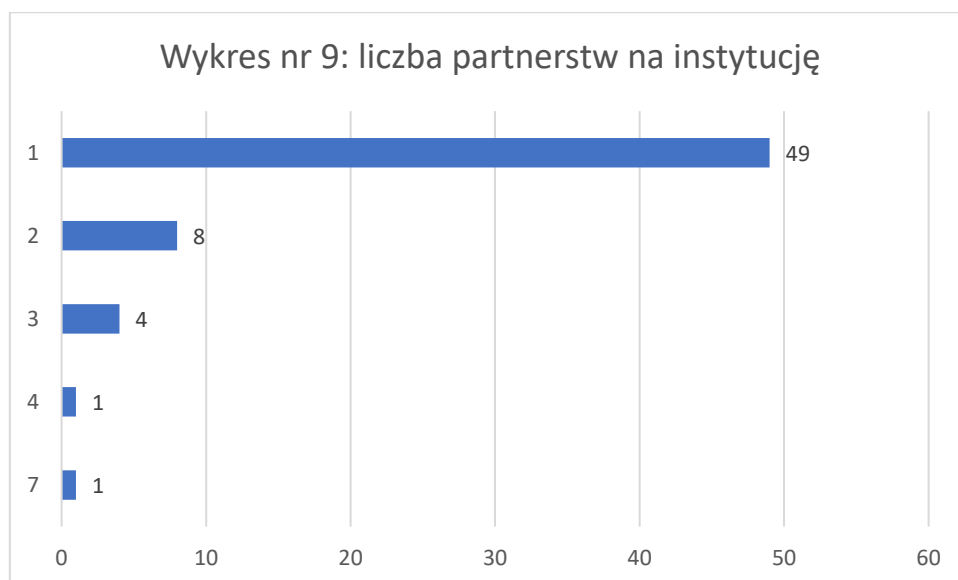
Aby móc skorzystać z danych FMP poprosiliśmy w ankiecie 115 partnerów¹⁴ o podanie swoich partnerstw transgranicznych i ich opinię na temat warunków współpracy transgranicznej. Jak już zaznaczono na wstępie, nie uwzględniono w analizie partnerstw, które posiadają partnera poza obszaru wsparcia. Ankieta stanowi załącznik nr 4 do niniejszego dokumentu.

łącznie w przekazanych Euroregionowi 63 wypełnionych ankietach zgłoszono 88 partnerstw. Chodzi tu o ponadprzeciętnie wysoką liczbę otrzymanych wypełnionych ankiet, których przeciętna ilość wynosi poniżej 30%.¹⁵ Organizacje, które odpowiedziały na ankietę, przedstawiają merytorycznie oraz geograficznie szerokie spektrum. Ponadto zwróciliśmy się do szczególnie doświadczonych podmiotów, które współpracują od wielu lat i są w stanie ocenić warunki ramowe partnerstw.

¹⁴ Z tego 87 polskich 28 niemieckich instytucji. Różnica ta wynika ze stosunku wielkości Euroregionu, przy czym polska część Euroregionu jest znacząco większa niż niemiecka. Niektóre ankiety wypełniono wyluczając kilka partnerstw. Tak np. Urząd Döbern-Land i miasto Döbern wypełniły jedną ankietę, podobnie jak gmina Brody oraz park Brody, Centrum Sportu i Rekreacji w Świebodzinie, gmina Świebodzin oraz przedszkole publiczne nr 3 w Świebodzinie.

¹⁵ Patrz również Wirtschaftslexikon24 (n.d.) hasło „Fragebogenrücklauf” <http://www.wirtschaftslexikon24.com/e/fragebogen%C3%BCcklauf/fragebogen%C3%BCcklauf.htm> (dostęp w dniu 06.12.2017).

Wykres nr 9 przedstawia liczbę partnerów na instytucję, która wypełniła ankietę. Centrum Innowacji i Technologii w Forst miał siedem partnerstw, a tym samym największą ilość w całym Euroregionie, za nim uplasowało się Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Cottbus z czterema partnerstwami. Wszystkie te partnerstwa były zgodnie z wypełnionymi ankietami aktywne, z wyjątkiem dwóch partnerstw, gdzie nie podano informacji.

Generalnie ankiety wskazują na wysoki potencjał dodatkowych partnerstw. Z 47 instytucji, które odpowiedziały na pytanie o zainteresowanie dalszymi partnerstwami, 32 instytucje wyraziły takie zainteresowanie, podczas gdy 15 instytucji nie wykazały takiego zainteresowania. W związku z tym komentarze partnerów wskazują na to, że często wystarczy jedynie wskazać możliwość znalezienia konkretnego partnera. Euroregion mógłby przedstawić takie oferty, aspekt ten zostanie przybliżony w niniejszym rozdziale.

Najczęściej wymienianymi instytucjami, z którymi partnerzy chętnie by współpracowali, były instytucje kulturalne, takie jak domy kultury (9 głosów), instytucje edukacyjne - szkoły (9 głosów), instytucje turystyczne, stowarzyszenia sportowe i administracja (otrzymały po 5 głosów) oraz organizacje opieki zdrowotnej i społecznej jak szpitale lub centra opieki (po 4 głosy).

Zakresy tematyczne, w których respondenci chętnie by pracowali, stanowią szerokie spektrum. Na pierwszym miejscu jest przyroda i środowisko oraz gospodarka i nauka (po 11 głosów), za nimi są oświata i kształcenie (10 głosów), kultura i dziedzictwo kulturowe oraz turystyka (po 9 głosów) oraz zdrowie i sprawy społeczne (8 głosów). Wszystkie zakresy tematyczne cieszyły się zauważalnym zainteresowaniem.

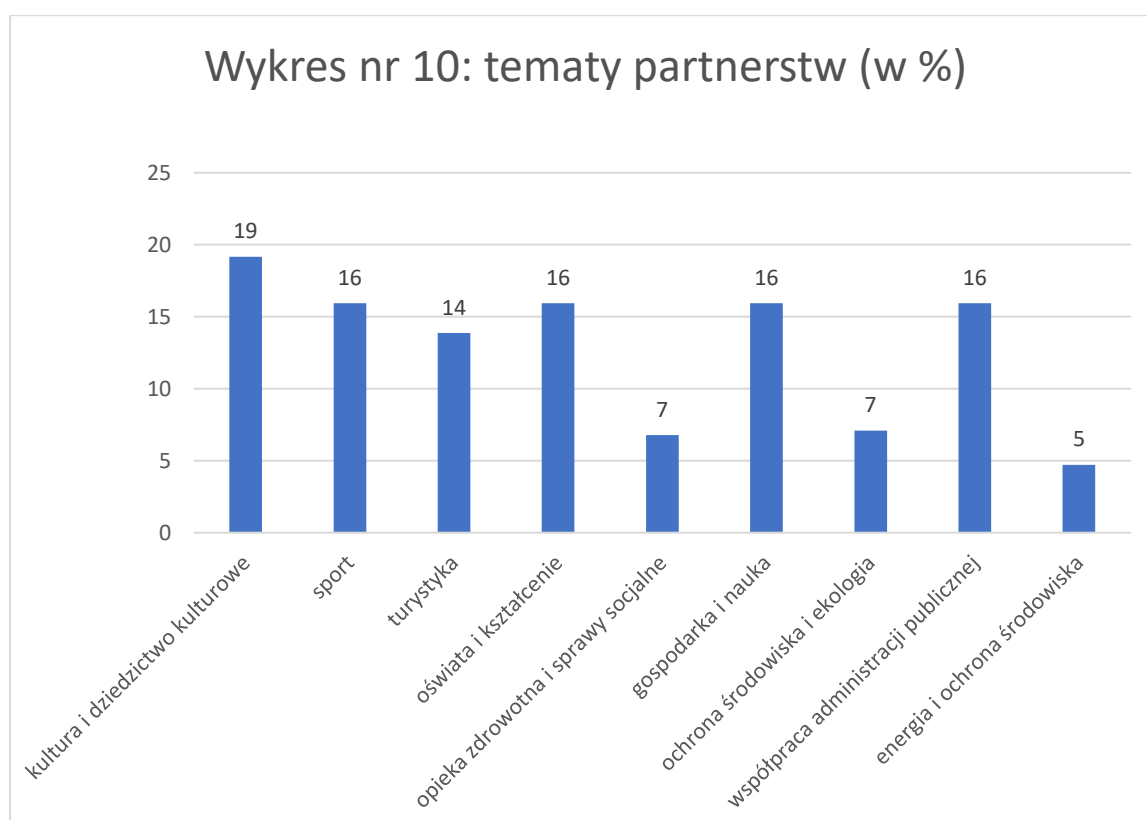
Wykres nr 10 pokazuje tematy związane ze współpracą, w których partnerstwa są rzeczywiście aktywne. Zakresy tematyczne są identyczne z zakresami z obecnego okresu wsparcia.

Ukazuje się tu jednak odmienny obraz w porównaniu z wykresem nr 4 (patrz rozdział trzeci na str. 11), bazujący na danych FMP: podczas gdy najważniejszym tematem była kultura i dziedzictwo kulturowe, wiele z pozostałych tematów miały w oczach partnerów tę samą pozycję. Tym samym sport, oświata i kształcenie, gospodarka i nauka oraz współpraca administracji publicznych stanowiły 16% działań

partnerstw, zaraz za nimi była turystyka z 14%. Jedynie zdrowie i sprawy społeczne, przyroda i środowisko oraz energia i ochrona środowiska były mniej istotne dla partnerów, pomimo faktu, że są wyżej postrzegane aniżeli zaznaczono na wykresach 3 i 4.

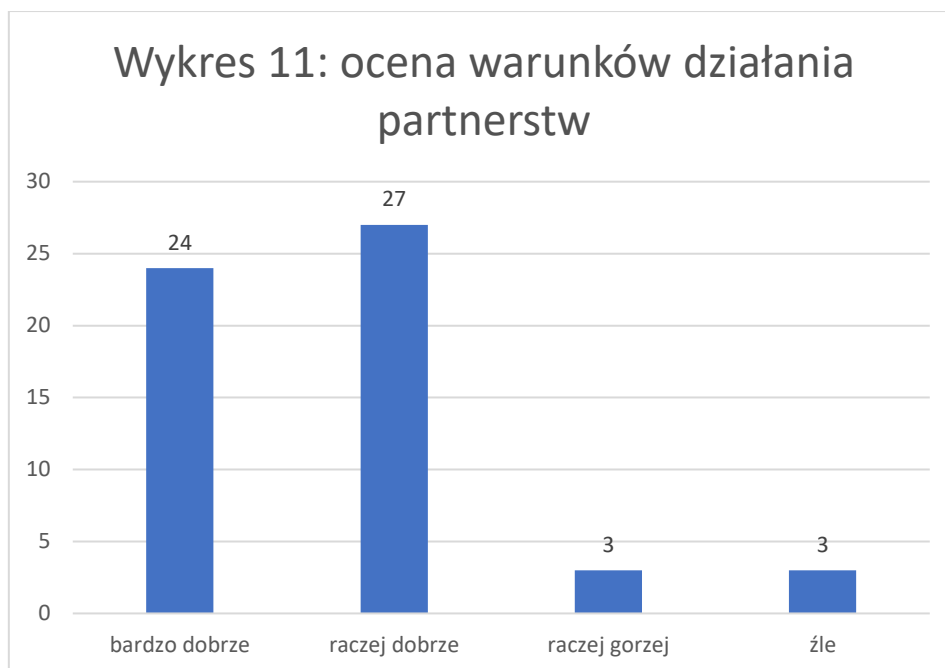
Powodem tej różnicy są różne źródła tych danych. Choć wiele instytucji wypełniło ankiety, to i tak stanowią one jedynie małą część wszystkich współpracujących ze sobą partnerów. Poza tym nie wszystkie działania w ramach partnerstw zwieńczone są wnioskami projektowymi.

Być może kontaktujący się partnerzy postrzegają współpracę bardziej całościowo aniżeli pozwala na to istniejąca kategoryzacja projektów. Tak więc na przykład partnerstwo może być oceniane jako aktywne w zakresie energia i ochrona środowiska, chociaż zaangażowane instytucje realizowały dotychczas projekty przede wszystkim z zakresu gospodarka i nauka lub współpraca administracji publicznych. W przyszłości można by zachęcić partnerów do zgłaszania wszystkich realizowanych tematów we wniosku, aby uzyskać pełny obraz zakresów tematycznych.

Być może istnieją czynniki strukturalne utrudniające tworzenie i utrzymanie partnerstw. W ankiecie poproszono wyżej wymienione instytucje o ocenę warunków ramowych partnerstw. Respondenci zostali poinformowani, że wyżej wymienione warunki mogą odnosić się do takich zagadnień jak odległość, znajomość języków pracowników zaangażowanych we współpracę lub wolontariuszy bądź wsparcia finansowego z różnych źródeł środków pomocowych.

Znacząca większość partnerów postrzegała dotychczasowe warunki jako bardzo dobre lub dobre (średnia wartość wynosząca 1,7 w skali od 1 do 4). Jedynie sześciu partnerów oceniło warunki jako mniej dobre lub złe. Z oceną można się zapoznać na wykresie nr 11.

Aby dokładniej wypracować możliwy potencjał (poprawy), poproszono instytucje o opisanie konkretnego wsparcia, którego potrzebują do owocnej i trwałej realizacji współpracy. Można było przytaczać różnie odpowiedzialne instytucje.

Z 88 partnerów, którzy odpowiedzieli na ankiety, 27 partnerów nie miało żadnych propozycji. Propozycje pozostałych partnerów można podzielić na sześć obszarów.

Dla 22 partnerów (przede wszystkim z Polski) zakres **wsparcia finansowego** był najczęściej wymienianym tematem. Wiele komentarzy było jednak sformułowanych bardzo ogólnie, gdy partnerzy wymieniali np. jedynie „*wsparcie finansowe*”. Inne odpowiedzi były bardziej specyficzne i wymieniano np. ‘wsparcie działań inwestycyjnych’ (gmina Lubrza). Wiele z odpowiedzi odnosiło się do innych źródeł finansowania, jak np. PNWM, Unia Europejska ogólnie, ale i również źródła lokalne i narodowe mające wielkie znaczenie dla wsparcia partnerstw polsko-niemieckich.

Drugi zakres, w którym partnerzy życzą sobie więcej wsparcia, może być opisany jako **doradztwo i wsparcie**. Łącznie 18 partnerów wyraziło to życzenie. Pojawiły się przy tym całkiem ogólne zagadnienia. Urząd Miasta Cottbus wpisał, że *„wsparcie i pomoc w składaniu wniosków w Funduszu Małych Projektów są bardzo ważne, w szczególności dla instytucji społeczno-kulturalnych. Podobnie sytuacja wygląda, jeśli chodzi o doradztwo i wsparcie w dużych projektach z Programu Interreg V A’*.

Partnerzy prosili dodatkowo o trzy konkretne formy doradztwa i wsparcia, a w szczególności o wsparcie merytoryczne (tzn. pomoc w tworzeniu projektu i jego przygotowaniu), informację i trening (tzn. szkolenia).

Przy **wsparciu merytorycznym** wymieniono bardzo konkretne pomysły. Dom Kultury w Lubsku życzyłby sobie więcej projektów związanych z transgranicznymi plenerami malarskimi. Inni partnerzy, jak gmina Dąbie lub gmina Szprotawa życzą sobie ogólnego 'wsparcia merytorycznego' przy projektach.

Jeśli chodzi o prośbę dotyczącą szerszej **informacji**, Centrum Sportu i Rekreacji w Babimoście oraz miasto Gubin prosiły o wskazówki dotyczące wsparcia finansowego wspólnych inicjatyw polsko-niemieckich.

Pięcioro partnerów z Polski życzy sobie również więcej szkoleń (**treningów**). Gmina Nowogród Bobrzański prosiła o szkolenia i kursy dotyczące współpracy transgranicznej, aby móc lepiej poznać partnerów z Niemiec. Ostatni punkt jest ściśle związany z zakresem „partnerzy projektu i wymiana doświadczeń” opisanym poniżej.

Warunki wsparcia były trzecim zakresem, w którym wiele instytucji życzyło sobie więcej wsparcia. Chodziło tu przede wszystkim o **wydatki kwalifikowalne**. Wielu z partnerów pytało o wsparcie różnych rodzajów kosztów. Dwoje partnerów z Niemiec, a mianowicie Albert Schweitzer Familienwerk i miasto Döbern wraz z gminą Neiße-Malxetal, miało uwagi związane z **rozliczaniem projektów**. Prosiły o krótszy czas rozliczania i szybki zwrot prefinansowania.

Wielu partnerów wymieniało również **język** jako barierę, kilkakrotnie pojawiała się wzmianka o wsparciu w formie kursów językowych lub tłumaczeniach.

Również poszukiwanie **partnera w projekcie** było częściej wymieniane. Cztery instytucje realizujące projekty z Polski (miasta Gubin i Zielona Góra, gmina Nowogród Bobrzański i Fundacja Natura Polska) życzą sobie np. pomocy w nawiązywaniu kontaktów. Mogło to być formą bazy danych odpowiednich partnerów, wspólnych szkoleń lub organizację wspólnych spotkań. Stowarzyszenie Förderverein Geopark Muskauer Faltenbogen wspomniało również o możliwości utworzenia Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT) jako wspólnej struktury.

Wymiana doświadczeń była kolejnym zakresem, którego życzyło sobie sześciu partnerów z Polski (gminy Babimost i Cybinka, miasto Gubin, gminy Łłowa i Szprotawa oraz miasto Lubsko). Gmina Cybinka pragnie organizacji wspólnych konferencji z partnerami i wymianę doświadczeń. Również gmina Łłowa opowiadała się za forum wymiany doświadczeń związanych z realizacją projektów pomiędzy partnerami.

Oprócz wymienionych sześciu bloków tematycznych przekazano dalsze propozycje, np. wsparcie przez inne organizacje (na innych płaszczyznach administracji) lub bezwarunkowe życzenie kontynuacji i długoletniego bezpieczeństwa planowania. Generalnie można stwierdzić, że większość instytucji jest zasadniczo zadowolona z warunków ramowych umożliwiających nawiązanie i utrzymanie partnerstw, pomimo tego chce wnieść specyficzne propozycje modyfikacji.

7. Podsumowanie i zalecenia działań

Poniższa analiza pokazuje, że w Euroregionie rozwijanych jest wiele partnerstw realizujących ponad 400 projektów. Ich liczba powinna się jednak jeszcze zwiększać biorąc pod uwagę przedstawione w punkcie 2 „partnerstwa potencjalne” warunki ramowe. Rozwój ten wydaje się być bardzo realistyczny.

Obok **rozwoju ilościowego** współpraca musi mieć również **wymiar jakościowy**. Na podstawie poniższej analizy można wymienić kilka zaleceń mających na celu osiągnięcie założonych celów:

- 1) Ponieważ administracje dysponują wymaganymi zasobami osobowymi i finansowymi oraz odpowiednią znajomością realizacji projektów, należy zachęcać administracje do tego, aby pozyskiwać kolejnych nowych partnerów do projektów. To samo dotyczy innych partnerów wiodących (liderów), jak np. Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Cottbus.
- 2) Również tak zwane „partnerstwa niższego szczebla” powinny być wspierane. Partnerzy organizacji niższego szczebla (jak wsie w gminach, katedry na uniwersytetach lub stowarzyszenia szkolne) same lub we współpracy z partnerami wyższego szczebla organizują spotkania i projekty. Rozbudowa tych kooperacji przyczyniłaby się do dalszego powiązania pomiędzy instytucjami z Polski i Niemiec.
- 3) Dotychczasowi „bierni partnerzy” powinni być zachęceni do przejmowania funkcji lidera w projektach, ponieważ „dwustronne partnerstwa” są często bardziej aktywne aniżeli jednostronne.
- 4) „Potencjalni partnerzy”, którzy nie byli dotychczas zaangażowani w projekty transgraniczne, powinni być celowo kojarzeni ze sobą, aby mogli uzyskać informacje o różnych formach finansowania i być zachęceni do składania wniosków.
- 5) Instytucje odpowiadające na ankietę wyraziły życzenie, aby utworzyć bazę danych partnerów umożliwiając wyszukiwanie potencjalnych partnerów według konkretnych kryteriów. Kryteriami mogłyby być np. pola tematyczne dotyczącej własnej pracy, formy prawnej aktywnych instytucji, danych kontaktowych.
- 6) Ponadto Euroregion mógłby oferować jeszcze więcej wsparcia i treningów dopasowanych do zapotrzebowania. Poza tym można utworzyć forum umożliwiające partnerom wymianę doświadczeń. Taka wymiana doświadczeń stanowiłaby również dobrą okazję do poznania nowych potencjalnych partnerów.
- 7) Ponieważ Euroregion dysponuje jedynie ograniczonymi zasobami osobowymi i finansowymi (np. w Funduszu Małych Projektów), a ilość (wymienionych w rozdziale nr 2) potencjalnych partnerów w projektach jest bardzo duża, sensowne wydaje się skoncentrowanie na wybranych obszarach tematycznych. Ponieważ obecnie tematy jak kultura i dziedzictwo kulturowe są dobrze reprezentowane, można by skoncentrować się na wsparciu dotychczas (częściowo) mniej popularnych, a jednak ważnych tematów, jak zdrowie i sprawy społeczne, oświata i kształcenie, współpraca administracji publicznych, przyroda i środowisko oraz turystyka. Kolejne pola tematyczne w celu nawiązania współpracy mogłyby być opracowane w kolejnym projekcie przez partnera euroregionalnego.

Jest sprawą oczywistą, że praca na rzecz partnerstw ma i będzie mieć w przyszłości wyjątkowe znaczenie dla dalszego rozwoju regionu przygranicznego pomiędzy Brandenburgią i województwem Lubuskim oraz dla Euroregionu „Sprewa-Nysa-Bóbr” w szczególności.

Powiązanie możliwie wielu partnerów z dwóch państw w ramach programu INTERREG ma również pozytywny wpływ na postrzeganie Unii Europejskiej. Sytuacja ta nabiera szczególnego znaczenia w obliczu „Brexitu” i zjawisku „eurosceptycyzmu” w wielu krajach Unii Europejskiej. W związku z tym nie można jednak nie wskazać na fakt, że poszczególne źródła finansowania jak INTERREG i PNWM dysponują środkami w ograniczonej ilości, aby móc trwale wspierać tę współpracę.

Niektóre zalecenia wymienione w punkcie 6 „Ocena ankiety” nie powinny stanowić problemu w realizacji, ponieważ Euroregion Spree-Neiße-Bober e.V. i Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr” zamierzają wprowadzić takie działania jak giełdy partnerstw, szkolenia oraz bazę danych w swoim projekcie.

Spotkanie informacyjne dotyczące wspierania polsko-niemieckich projektów sportowych

8. Spis danych źródłowych

Deckers, S. i M. Schramm (2009) EU-Kommission: Neue Leitlinien für Beihilfen zum Breitbandausbau, <https://rsw.beck.de/cms/?toc=MMR.ARC.200911&docid=292435>) (dostęp dnia 24.11.2017).

Dziemianowicz, W. (2015) 'Bewertungsbericht: Die Ergebnisse der Durchführung des Operationellen Programms zur grenzüberschreitenden Zusammenarbeit Polen (Wojewodschaft Lubuskie)- Brandenburg 2007-2013, Modul A', Warschau, Geoprofit.

NGO.pl (n.d.) 'Baza organizacji pozarządowych, urzędów i instytucji', <http://bazy.ngo.pl/wyszukiwarka#> (dostęp dnia 24.8.2017).

Onpulson Wirtschaftslexikon (n.d.) ,Kooperation', <http://www.onpulson.de/lexikon/kooperation/> (dostęp dnia 5.12.2017).

Onpulson Wirtschaftslexikon (n.d.) ,Strategische Partnerschaft', <http://www.onpulson.de/lexikon/strategische-partnerschaft/> (dostęp dnia 5.12.2017).

PL-BB 2007-2013 (n.d.) ,Projekt: Wärme aus einheimischer Biomasse' <http://de.plbb.eu/index/?id=a0833c8a1817526ac555f8d67727caf6> (dostęp dnia 11.12.2017).

Robert Bosch Stiftung (n.d.) ,Robert Bosch Stiftung' www.bosch-stiftung.de (dostęp dnia 14.12.2017).

Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit (n.d.) ,Aktuelles' www.sdpz.org (dostęp dnia 14.12.2017).

Wirtschaftslexikon24 (n.d.) ,Fragebogenrücklauf' <http://www.wirtschaftslexikon24.com/e/fragebogenr%C3%BCcklauf/fragebogenr%C3%BCcklauf.htm> (dostęp dnia 6.12.2017).

Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych (n.d.) ,Aktualności' <http://zlop.org.pl/> (dostęp dnia 14.12.2017).

9. Załączniki

Załącznik 1: Partnerstwa PNWM z partnerami z Euroregionu 2007-2017		
1	Pestalozzi Gymnasium (Guben)	Zespół Szkół Ogólnokształcących (Gubin)
2	Amt Peitz	Urząd Gminy Zielona Góra
3	Spreeschule - Schule mit sonderpäd. Förderschwerpunkt "geistige Entwicklung" (Cottbus)	Zespół Szkół Specjalnych Nr 1 (Zielona Góra)
4	Humboldt-Gymnasium (Cottbus)	Zespół Szkół Ekologicznych (Zielona Góra)
5	Europaschule "Marie&Pierre Curie" (Guben)	Gimnazjum nr 2 im. A. Asnyka (Zielona Góra)
6	21. Grischule (UNESCO-Projekt-Schule) (Cottbus)	Szkoła Podstawowa nr 15 (Zielona Góra)
7	Bauhausschule (Cottbus)	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (Wschowa)
8	Erich Kästner Grischule (Cottbus)	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 8 (Nowa Sól)
9	Europaschule Wilhelm-Nevoigt-Grischule (Cottbus)	Szkoła Podstawowa nr 18 (Zielona Góra)
10	Friedrich-Ludwig-Jahn-Gymnasium (Forst)	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Ekonomicznych (Lubsko)
11	Europaschule Regine Hildebrandt Grischule (Cottbus)	Gimnazjum nr 1 (Zielona Góra)
12	Pückler-Gymnasium Landkreis Spree-Neiße (Cottbus)	Gimnazjum Nr 3 (Zielona Góra)
13	JuKiZU Dissenchen - Förderverein der Kinder -u. Młodzieżarbeit i.G.	Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteki (Wymiarki)
14	DRK Wasserwacht Forst	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "DWOJKA" (Lubsko)
15	MiA - Mädchen in Aktion, Projekt des Frauenzentrums Cottbus e.V.	Lubski Dom Kultury
16	NABU Forst e.V.	I Liceum Ogólnokształcące im. B. Prusa (Żary)
17	NABU Forst e.V.	Szkoła Myślenia Twórczego (Zielona Góra)
18	NABU Forst e.V.	Zespół Szkół (Brody)
19	Oberschule "Peitzer Land"	Publiczne Gimnazjum (Przylep)
20	Kinder- i Młodzieżheim Spremberg	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 (Zielona Góra)
21	Albert-Schweitzer-Familienwerk Brandenburg e.V. (Spremberg)	Przedszkole Komunalne Nr 3 "Pod Dębami" (Szprotawa)

22	KiTa "Musikspielhaus" (Guben)	Przedszkole Miejskie nr 2 (Gubin)
23	Musik- i Kunstschule des Landkreises Spree-Neiße (Forst)	Państwowa Szkoła Muzyczna I st (Szprotawa)
24	Deutsch-Polnischer Verein Cottbus e.V.	Regionalne Towarzystwa Polsko-Niemieckie (Zielona Góra)
25	Schülerfreizeitzentrum der Stadt Forst (Lausitz)	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "DWÓJKA" (Lubsko)
26	Schülerfreizeitzentrum der Stadt Forst (Lausitz)	Świetlica Socjoter. Nr 2 (Lubsko)
27	Grischule Welzow "Johann Wolfgang von Goethe"	Szkoła Podstawowa (Maszewo)
28	Grischule 1 Nordstadt Forst	Szkoła Podstawowa nr 1 (Lubsko)
29	Mosaik Grischule Peitz	Szkoła Podstawowa Pomnik Rodła (Zbąszynek)
30	Lebenshilfe Guben e.V.	Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy (Gubin)
31	Stiftung SPI Freizeitzentrum "Bergschlösschen" (Spremberg)	Stowarzyszenie Społeczne "Kreator" (Zielona Góra)
32	Stiftung SPI Freizeitzentrum "Bergschlösschen" (Spremberg)	Zespół Szkół (Brody)
33	Diesterweg-Schule (Guben)	Szkoła Podstawowa nr 3 (Gubin)
34	Theodor-Fontane-Gesamtschule Burg/Spreewald	Zespół Szkół Ekologicznych (Zielona Góra)
35	Naturschutzverein Großgemeinde Kolkwitz e.V.	Urząd Miasta i Gminy (Torzym)
36	DRK Wasserwacht Forst	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (Żary)
37	DRK-Kreisverband Guben	WOPR oddział (Gubin)
38	Kaufmännisches Oberstufenzentrum (Cottbus)	Zespół Szkół Ekonomicznych (Zielona Góra)
39	Gemeinnütziger Berufsbildungsverein Guben e.V.	Zespół Szkół Licealnych i Technicznych (Gubin)
40	Albert-Schweitzer-Familienwerk Brandenburg e.V. (Spremberg)	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych (Szprotawa)

Załącznik 2: Projekty pomiędzy partnerami z powiązań geograficznych, 2007-2013, ilość (w %)											
	Kultura	Sport	Turystyka	Młodzież	Oświata i kształcenie	Zdrowie i sprawy społeczne	Gospodarka i nauka	Ochrona środowiska i ekologia	Działania marketingowe	Dziedzictwo kulturowe	Łączna liczba projektów
Cottbus-Zielona Góra	57 (19)	66 (22)	16 (5)	56 (19)	40 (13)	32 (11)	19 (6)		3 (1)	10 (3)	299
Guben-Krośnieński	79 (51)	22 (14)	2 (1)	10 (6)	10 (6)	5 (3)	6 (4)	1 (1)	5 (3)	14 (9)	154
Drebkau-Zielonogórski	44 (73)	2 (3)	7 (12)	1 (2)	3 (5)			2 (3)		1 (2)	60
Forst-Żarski	21 (44)	6 (13)	3 (6)	3 (6)	2 (4)	1 (2)	1 (2)		3 (6)	8 (17)	48
Peitz-Świebodziński	26 (60)	16 (37)								1 (2)	43
Döbern-Zielonogórski	9 (26)	13 (37)		3 (9)	4 (11)		3 (9)	1 (3)	2 (6)		35
Peitz-Zielona Góra	21 (72)	2 (7)	1 (3)	2 (7)					3 (10)		29
Forst-Zielona Góra	4 (14)	8 (29)	1 (4)	3 (11)	7 (25)	4 (14)	1 (4)				28
Spremberg-Żagański	16 (57)	9 (32)		2 (7)		1 (4)					28
Schenkendöbern-Krośnieński	11 (41)	2 (7)		9 (33)	4 (15)			1 (4)			27
Schenkendöbern-Zielonogórski	16 (64)	3 (12)								6 (24)	25
Cottbus-Zielonogórski	13 (72)	2 (11)	1 (6)		1 (6)					1 (6)	18
Döbern-Żarski	10 (59)	2 (12)	2 (12)				1 (6)	1 (6)	1 (6)		17
Welzow-Krośnieński	7 (44)	3 (19)		3 (19)						3 (19)	16
Cottbus-Nowosolski	8 (53)	4 (27)	1 (7)					1 (7)		1 (7)	15
Kolkwitz-Torzym	5 (38)	5 (38)			1 (8)					2 (15)	13
Forst-Krośnieński	4 (31)		3 (23)	2 (15)	2 (15)		1 (8)		1 (8)		13
Neuhausen-Zielonogórski	10 (83)	2 (17)									12
Cottbus-Żarski	3 (25)	1 (8)		1 (8)	2 (17)		3 (25)			2 (17)	12
Forst-Zielonogórski	9 (82)			1 (9)					1 (9)		11
Peitz-Krośnieński		2 (20)						8 (80)			10
Burg-Świebodziński	2 (20)	1 (10)	4 (40)	1 (10)						2 (20)	10
Spremberg-Krośnieński	2 (20)	2 (20)		3 (30)	2 (20)			1 (10)			10
Guben-Zielonogórski	7 (78)	2 (22)									9
Guben-Zielona Góra	2 (22)			4 (44)				2 (22)		1 (11)	9
Spremberg-Zielona Góra	2 (25)	1 (13)		2 (25)		2 (25)	1 (13)				8
Peitz-Zielonogórski	5 (63)	1 (13)		1 (13)						1 (13)	8
Burg-Zielonogórski		4 (57)	2 (29)		1 (14)						7
Peitz-Żagański	7 (100)										7
Guben-Świebodziński	3 (50)	3 (50)									6
Cottbus-Żagański	1 (20)	4 (80)									5

Cottbus-Krośnieński	3 (75)							1 (25)			4
Forst-Żagański	1 (33)	1 (33)	1 (33)								3
Guben-Wschowski					2 (100)						2
Peitz-Nowosolski										2 (100)	2
Döbern-Żagański	1 (50)		1 (50)								2
Cottbus-Świebodziński	1 (50)	1 (50)									2
Burg-Żarski	2 (100)										2
Spremberg-Zielonogórski							2 (100)				2
Schenkendöbern-Zielona Góra	1 (50)	1 (50)									2
Neuhausen-Żarski								1 (100)			1
Guben-Nowosolski		1 (100)									1
Guben-Żarski				1 (100)							1
Kolkwitz-Nowosolski		1 (100)									1
Kolkwitz-Wschowski		1 (100)									1
Kolkwitz-Zielonogórski				1 (100)							1
Forst-Nowosolski										1 (100)	1
Schenkendöbern-Żarski		1 (100)									1
Spremberg-Świebodziński										1 (100)	1
Kolkwitz-Żarski	1 (100)										1
Spremberg-Żarski	1 (100)										1
Welzow-Zielonogórski	1 (100)										1

Załącznik 3: Projekty pomiędzy partnerami z powiązań geograficznych, 20014-2020, ilość (w %)										
	Kultura i dziedzictwo kulturowe	Sport	Zdrowie i sprawy społeczne	Oświata i kształcenie	Współpraca administracji publicznych	Gospodarka i nauka	Energia i ochrona środowiska	Przyroda i środowisko	Turystyka	Łączna liczba projektów
Cottbus-Zielona Góra	17 (33)	16 (31)	6 (12)	9 (18)		3 (6)				51
Guben-Krośnieński	27 (56)	5 (10)	6 (13)	5 (10)	4 (8)			1 (2)		48
Forst-Zielonogórski				7 (100)						7
Neuhausen-Żarski	1 (14)	4 (57)						1 (14)	1 (14)	7
Schenkendöbern-Zielonogórski	5 (71)	2 (29)								7
Drebkau-Zielonogórski	5 (71)			1 (14)					1 (14)	7
Peitz-Świebodziński	5 (83)	1 (17)								6
Spremberg-Zielonogórski			1 (33)		2 (67)					3
Cottbus-Zielonogórski	3 (100)									3
Peitz-Żagański	3 (100)									3
Döbern-Żarski	3 (100)									3
Cottbus-Nowosolski	2 (67)	1 (33)								3
Schenkendöbern-Krośnieński	2 (67)			1 (33)						3
Döbern-Zielonogórski		2 (67)		1 (33)						3
Forst-Żarski	2 (67)	1 (33)								3
Spremberg-Nowosolski		2 (100)								2
Cottbus-Żagański	1 (50)								1 (50)	2
Burg-Świebodziński					1 (50)				1 (50)	2
Forst-Krośnieński			2 (100)							2
Cottbus-Zbąszyń	1 (100)									1
Forst-Nowosolski	1 (100)									1
Spremberg-Żarski			1 (100)							1
Cottbus-Żarski	1 (100)									1
Guben-Zielonogórski									1 (100)	1
Spremberg-Żagański	1 (100)									1

Peitz-Zielona Góra	1 (100)									1
Peitz-Zielonogórski	1 (100)									1
Spremberg-Zielona Góra						1 (100)				1
Forst-Zielona Góra					1 (100)					1

Załącznik nr 4: formularz ankiety

Nazwa instytucji / organizacji pozarządowej adres	
---	--

1. Od kiedy istnieje partnerstwo i w jakich zakresach tematycznych realizowana jest współpraca? (W przypadku, gdy mają Państwo wielu partnerów, prosimy o udzielenie odpowiedzi na pytania 1, 4 i 5 do każdego partnerstwa na osobnej kartce.

Partnerstwo z:

od (rok):

w obszarze:

- kultura i dziedzictwo kulturowe
- sport
- turystyka
- oświata i kształcenie
- opieka zdrowotna i sprawy socjalne
- gospodarka i nauka
- ochrona środowiska i ekologia
- współpraca administracji publicznej
- energia i ochrona środowiska

2. Czy byliby Państwo zainteresowani współpracą z kolejnymi instytucjami? Jeśli tak, współpracą z jakim rodzajem instytucji byliby Państwo zainteresowani?

.....
.....

3. Czy byliby Państwo zainteresowani działaniem w innym obszarze tematycznym? Jeśli tak, jakim? (Proszę wybrać z podanych w pyt. 1 możliwych obszarów lub zaproponować inne):

.....
.....

4. Czy wyżej wymienione partnerstwo jest nadal aktywne? Jeżeli nie, do kiedy było aktywne/utrzymywano kontakty?

tak nie aktywne do roku:

5. Jak często spotykają się Państwo ze swoim niemieckim partnerem?

1-2 razy w roku 3-5 razy w roku więcej niż 5 razy w roku

6. Jak oceniliby Państwo warunki* utworzenia i podtrzymania partnerstwa w skali od 1 do 4 (1: bardzo dobrze – 2: raczej dobrze – 3: raczej gorzej – 4: źle)?

* Warunki dotyczą np. odległości, znajomości języków obcych u zaangażowanych pracowników lub/i działaczy, finansowego wsparcia przez różnych grantodawców, itd.

1 2 3 4

7. Jakiego konkretnego wsparcia od odpowiednich instytucji potrzebują Państwo, aby Państwa współpraca z partnerem była owocna i długotrwała? (niezależnie od tego, czy to wsparcie dotyczy projektów dofinansowanych czy nie) – proszę wymienić punkty zgodnie z hierarchią ich ważności.

.....

.....

.....

.....

.....

Opracowanie redakcyjne,
planowanie i koordynacja:

Euroregion Spree-Neiße-Bober e.V.
Berliner Straße 7, 03172 Guben

Telefon: 0049 3561 3133
info@euroregion-snb.de
www.euroregion-snb.de

Stowarzyszenie Gmin RP
Euroregion „Spree-Nysa-Bóbr”
ul. Piastowska 18, 66-620 Gubin

Telefon: 0048 68 455 8050
info@euroregion-snb.pl
www.euroregion-snb.pl

Europäische Union
BB-PL
INTERREG V A
2014-2020
Europäischer Fonds
für regionale Entwicklung

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Barrieren reduzieren - gemeinsame Stärken nutzen
Redukować bariery - wspólnie wykorzystywać silne strony

Projekt dofinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Programu Współpracy INTERREG V A Brandenburgia – Polska 2014-2020, celu „Europejska Współpraca Terytorialna”.